

Osavuosisikatsaus Tammi-kesäkuu 2024

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Sisällys

1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus.....	3
1.2 Sisäisen valvonnan toteutuminen	5
Painopiste 1: Talouden seuranta.....	5
Painopiste 2: Varautuminen	5
Painopiste 3: Palvelu- ja prosessikuvaukset	6
1.3 Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toteutuminen ja riskien arviointi 1–3/2024.....	7
1.4 Henkilöstö	8
1.5 Talous ja investoinnit	14
1.5.1 Tuloslaskelma	14
1.5.2 Investoinnit.....	16
1.6 1TA20 Perhe- ja vammaispalvelut	18
1.7 1TA30 Yleiset palvelut.....	23
1.8 1TA51 Ikääntyneiden palvelut.....	33
1.9 1TA61 Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	36
1.10 1TA11 Konsernihallinto.....	40
1.11 1TA12 Hallintopalvelut.....	42
1.12 1TA13 Henkilöstöpalvelut	45
1.13 1TA14 Talouspalvelut.....	48
1.14 1TA15 Strategia ja kehittäminen	51

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Koko vuoden 2024 ensimmäisen vuosipuolikkaan toiminnan ja talouden pääaiheiksi nousivat konsernihallinnon muutokset yhteistoimintamenettelyineen, synkkenevä talousennuste ja palvelujärjestelmäuudistuksen päätöksenteko. Välttämättömien uudistusten osalta, muun muassa asiakas- ja potilastietojärjestelmien, on edetty hyvin. Hoidon ja palvelujen saatavuuden suhteen on ollut vaikeuksia, joista näkyvimpinä esimerkkeinä ovat olleet valvontaviranomaisten huomautukset leikkausjonoista ja lastensuojelun ongelmallisesta tilanteesta. Hallinnon kehittämisen tarpeista kertoo vakava häiriötilanne palvelukykyjen laskutuksessa, jota ei ole saatu kuntoon.

Aluevaltuusto päätti aluehallituksen esityksen mukaisesti palvelujärjestelmäuudistuksesta ja toimeenpano pääsee vauhtiin. Poliittinen päätöksentekokyky oli vahva, päätös historiallinen ja valmisteluprosessi kansalaisten kuulemiskierroksineen erittäin vaativa. Merkittävät linjaukset palveluverkkoon, taloudellisiin ja toiminnallisiin tavoitteisiin, uusiin palvelumuotoihin ja investointeihin näyttää suunnan 2030-luvun rakenteisiin. Uudistamisen työ jatkuu perhe- ja vammaispalveluiden sekä erityispalveluiden osalta. Edelleen tärkein tavoite on saada rajallisista resursseista irti mahdollisimman suuri hyvinvointihyöty kansalaisille.

Omien hallintorakenteiden muutosprosessi yhteistoimintaneuvotteluista päätöksenteon rakenteisiin on jatkunut tiiviinä. Edelleen tarvitaan syvemmälle menevää rakennetarkastelua, jotta tukipalvelut saadaan yhtäältä vastaamaan palvelutuotannon tarpeita ja toisaalta tukemaan päätöksentekokykyä. Esihenkilötyön tukeminen, hallinnon keventäminen ja hallinnollisten toimintatapojen kriittinen tarkastelu ovat hallinnon muutosten kärjessä. Kansallisten tärkeimpien kumppanuuksien yhteistyö on jatkunut erinomaisella tasolla. Yhteistoiminta-alueen sopimus on loppusuoralla, yliopistollisten alueiden verkosto tiivistyy edelleen.

Alkuvuoden toteuma ajalta tammikuu-toukokuu vuosikate jäi 8,8 miljoonaa euroa miinukselle ja siten tulos painui noin 22 miljoonaa euroa tappiolle. Näkymä loppuvuoden osalta on selvästi synkempi. Toimialojen alkuvuoden arviot ovat lähelle 100 miljoonaa euroa miinuksella. Kehitys vastaa kansallista näkymää ja vuoden 2024 alijäämien ennustetaan toteutuvan jopa edellisvuotta suurempina koko maan tasolla. Vuosien 2024–2028 menopaineen ja rahoituksen välisen eron on ennustettu olevan 5,4 miljardia koko maan tasolla. Menopaine ja palkkapaine yhdessä ovat merkittävästi suurempia kuin riittämätön hyvinvointialueiden indeksin mukainen rahoituksen kasvu. Samanaikaisesti alueiden omavastuuta kasvatetaan, lisäleikkauksia valmistellaan, rahoitusmalli ohjaa rahoitusta kasvukeskuksiin ja alijäämät olisi katettava vuoden 2025 loppuun mennessä. Omilla sopeutustoimillakin on rajansa.

Palveluiden järjestämisen ja alimitoitettujen rahoituksen epäsuhta tulee kasvamaan tiedossa olevilla rahoitusratkaisulla. Jos alkuvuoden talouden osalta etsii jotain positiivista, niin nostaisin esille saamamme rahoituslain mukaisen kompensaaion vuoden 2023 alijäämien kattamiseksi ja oman toiminnan toimintakulujen ja henkilöstökulujen maltillisen kasvun. Tosin henkilöstökuluihin on vaikuttanut henkilöstön saatavuusongelmat, joita on jouduttu paikkaamaan kalliimmalla vuokratyövoiman ja ostopalvelujen käytöllä. Ostopalvelujen kasvuvauhti on kestävämmällä tasolla ja ongelma on yhteinen kaikilla hyvinvointialueilla. Suunnan muutokseen tarvitaan vähintään yhteistoiminta-alueen laajuisia toimenpiteitä.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Kansallisen tason muutoksista on syytä mainita hyvinvointialueen ohjauksen toisen vaiheen valmistelu ja toimeenpano eli ennakollisen talouden ohjauksen menettely. Valtion taholta on tarkoitus tiivistää niin sanottua ennakollista informaatio-ohjausta. Tarkoitus on toki hyvä, että välttyttäisiin varsin raskailta virallisilta arviointimenettelyiltä, jotka pitävät sisällään alueiden yhdistymisselvitykset. Nyt viimeistään tarvitaan valtion ja alueiden kanssa jaettu realistinen tilannekuva.

1.2 Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan hyvinvointialueen sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus. Pohjois-Savon hyvinvointialueella sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Hyvinvointialueen merkittävimmiksi todetuista riskeistä erityisesti vaikea taloustilanne sekä henkilöstön saatavuus ovat edelleen ajankohtaisia ja näiden hallitsemiseksi on käynnistetty useita toimenpiteitä, esimerkiksi tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toteuttaminen, strategia-konsernipalvelujen organisaatiouudistus yhteistoimintamenettelyineen sekä palvelujärjestelmäuudistuksen ja kansainvälisen rekrytoinnin käynnistäminen. Tammi-kesäkuussa 2024 toteutuneista riskeistä voidaan lisäksi mainita lääke- ja työturvallisuuteen liittyvät poikkeamat, esimerkiksi uhka- ja väkivaltatilanteiden runsas määrä (n. 1500 ilmoitusta).

Vuoden 2024 sisäisen valvonnan painopisteinä hyvinvointialueitasoisesti ovat talouden säännölliset kontrollit (ml. toimivaltuuksien noudattaminen ja talous- ja tuottavuusohjelman seuranta), häiriötilanteisiin varautuminen (valmiussuunnitelmien ajantasaisuus) sekä prosessien ja palvelujen kuvaaminen Arter IMS- ja ARC-järjestelmiin. Sisäistä valvontaa on kohdennettu toimialoilla erikseen muun muassa myös henkilöstöpäätösten asianmukaisuuteen ja omavalvonnan kehittämiseen.

Painopiste 1: Talouden seuranta

Talouden seuranta on toteutunut säännönmukaisesti toimialoilla pidetyissä johtoryhmien kokouksissa. Talouden seuranta jalkautuu linjaorganisaation tilivelvollisuusperiaatteen mukaisesti johdolta vähintään palveluyksikötasolle. Talousraporttien seurannassa ja arvioinnissa hyödynnetään talousasiantuntijoiden (controllerit) osaamista.

Toimivaltuuksien noudattamisen valvonta on toteutunut osana päätösprosessien seurantaorganisaation eri tasoilla. Lisäksi hankintavaltuuksien osalta on tehty erillistä valvontaa, jonka myötä havaittuihin poikkeamiin on reagoitu korjaavin toimenpitein. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisen toimenpiteiden raportointia on kehitetty tasalaatuisemman ja vertailukelpoisemman tiedon takamiseksi. Hyvinvointialueen talouspalvelut on järjestänyt säännöllisiä talousinfoja koko henkilöstölle ja esihenkilöille.

Talouden tiukat raamit ovat paikoin estäneet lakisääteisen ja/tai palvelutasopäätösten mukaisen palvelutuotannon toteutumista. Säästöpainot ovat aiheuttaneet myös toimialojen välille suunnittelemattomia kustannus siirtoja, pääasiassa tukipalveluista palvelutoimialoille. Talouden tilannekuvasta raportoidaan tarkemmin osavuositarkastuksen muissa osioissa.

Painopiste 2: Varautuminen

Globaalin turvallisuustilanteen epävakaisuus vaatii myös hyvinvointialueilta panostamista varautumisen ja huoltovarmuuden kehittämiseen. Pohjois-Savon hyvinvointialueen valmiussuunnitelman yleinen osa laadittu vuonna 2023 ja se päivitetään seuraavan kerran vuoden 2024 aikana. Lisäksi hyvinvointialueelle ollaan työstämässä useita muita suunnitelmia, jotka tukevat koko organisaation

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

varautumista erilaisiin häiriötilanteisiin. Esimerkiksi Pohjois-Savon evakointisuunnitelman perusosa on tarkastamista ja hyväksymistä vaille valmiina. Hyväksytty evakointisuunnitelma esitellään kunta-tilaisuudessa lokakuussa 2024.

Strategia- ja konsernipalveluiden toimialoilla valmiussuunnittelu on käynnistysvaiheessa. Hyvinvointialueen sote-toiminnot kokoava valmiussuunnitelma on lähes valmiina Valsu-portaalissa. Kaikki sote-toimialat ovat aloittaneet kansallisen mallin mukaisen valmiussuunnittelun, olemassa olevia aikaisempia suunnitelmia päivittäen. Pelastustoimen valmiussuunnitteluun on saatu ohjausta Itä-Suomen aluehallintovirastolta.

Ajankohtaisia varautumisasioita (esim. henkilövaraukset (VAP), hybridivaikuttaminen) on käsitelty muun muassa valmius- ja turvallisuustoimikunnassa, toimialojen johtoryhmien kokouksissa sekä yhdessä Pohjois-Savon kuntien kanssa. Pohjois-Savon hyvinvointialue vastaa myös yhteistyöalueen varautumisen ja siihen liittyvän tilannekuvan yhteensovittamisesta ja ylläpitää alueen sote-valmiuskeskusta ja pelastustoimen tilannekeskusta. Hyvinvointialueen oma valmiusharjoitus järjestettiin 22.5. ja se sujui suunnitellusti täyttäen sille asetetut tavoitteet mm. kehittämiskohteiden tunnistamisen osalta. Kansallisesti hyvinvointialueen toimijat osallistuvat aktiivisesti varautumisen kehittämiseen ja harjoitustoimintaan.

Painopiste 3: Palvelu- ja prosessikuvaukset

Palveluintegraatiossa ja prosessien kehittämisessä onnistuminen edellyttää ajantasaisia nykytilan kuvauksia. Hyvinvointialueen palvelujen kuvauksista on laadittu noin 36 % (340 kpl) kesäkuun 2024 loppuun mennessä. Tiedonhallintalain edellyttämien prosessikuvausten laadinta on aloitettu noin 53 %:sta palveluja. Hyväksytyjä prosessikuvauksia on noin 7 % (69 kpl, luokittelu uudistunut).

Palvelu- ja prosessikuvausten laadinnan ja ylläpidon kokonaisuutta on käyty läpi ja opastettu hyvinvointialueen ja toimialojen johtoryhmien kokouksissa sekä pyydettäessä palvelualueilla. Osa toimialoista on aikatauluttanut palvelu- ja prosessikuvausten laadinnan syksyille 2024. Pisimmällä kuvausten laadinta on pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut-toimialalla

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

1.3 Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toteutuminen

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialueen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman 29.12.2023. Ohjelman tavoitteena on hyvinvointialueen talouden tasapainottaminen vuoden 2026 loppuun mennessä. Vuodelle 2024 asetettu säästötavoite on 32,3–33,1 miljoonaa euroa.

Tuottavuustoimien tammi-kesäkuun toteumaa on käyty läpi toimialajohtoryhmissä ja hyvinvointialueen johtotiimissä elokuussa 2024. Arvio tuottavuustoimien toteumasta ensimmäisellä vuosipuolikkaalla on 10,1 miljoonaa euroa ja ennuste koko vuoden toteumasta 21,1 miljoonaa euroa. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma valmistui osittain eritahtisesti talousarvion 2024 kanssa, minkä vuoksi tavoitteet ja sisällöt poikkeavat osittain toisistaan ja asettavat haasteita seurannalle. Lisäksi yksittäisten toimenpiteiden seuranta vaikeuttaa taloudellisten mittareiden puuttuminen ja vertailukohtien eroavaisuudet. Hyvinvointialueetasolla tarkasteltuna toimenpiteiden talousvaikutukset voivat myös olla erisuuruisia kuin toimialueetasolla, koska yhden toimialan säästö voi aiheuttaa merkittäviäkin lisäkustannuksia toisella toimialalla. Toisaalta joissakin toiminnoissa on myös tunnistettu kustannusten kasvuvauhdin olevan yleistä kustannuskehitystä hitaampaa, mutta yksittäisten tekijöiden talousvaikutusten arviointi on osoittautunut vaikeaksi. Edellä kuvatut tekijät vaikeuttavat merkittävästi kokonaisuuden arviointia, mikä on otettava huomioon toteumaa ja ennustetta tulkittaessa.

Merkittävin riski taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman toteutumiselle on sen osittainen irrallisuus talousarviosta. Tuottavuustoimien suunnittelu tulee kiinnittää keskeiseksi osaksi talouden ja toiminnan suunnittelua, jolloin myös niiden toteutus ja seuranta tulee kiinteäksi osaksi talouden ja toiminnan seuranta.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

1.4 Henkilöstö

Katsaus hyvinvointialueen henkilöstöhallinnollisiin tunnuslukuihin 1–6/2024.

Taulukko 1. Hyvinvointialueen henkilöstömäärä ja työpanos 1–6 kk. Henkilöstömäärässä näkyy kesän vuosilomasijaisten osuus.

Organisaatiotaso	Henkilöstön määrä	Teoreettinen työpanos HTV	Palkattomat poissaolot HTV	HTV	Poissaolot HTV	Nettotyöpanos HTV
HVA Konsernihallinto	36	16,66	0,08	16,63	2,71	13,96
Hallintopalvelut	86	41,92	1,13	40,90	7,11	34,82
Henkilöstöpalvelut (sis. kesk.p.)	969	484,65	54,89	431,09	126,77	357,88
Talouspalvelut	127	61,35	3,65	57,86	11,15	50,19
Strategia- ja kehittäminen	211	106,42	8,41	98,30	20,46	85,96
Perhe- ja vammaispalvelut	1 499	722,64	75,38	649,23	177,70	544,95
Ikäntyvien palvelut	3 681	1694,49	168,06	1 531,07	429,21	1 265,29
Yleisten palvelujen toimiala	6 164	3 079,13	458,23	2 629,34	878,18	2 200,95
Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	842	228,36	37,22	191,76	70,77	157,59
Kohdistumattomat/selvityksessä	3	2,65	0,01	2,66		2,62
	13 618	6 438,27	807,06	5 648,84	1 724,06	4 714,21

Taulukko 2. Hyvinvointialueen poissaolot 1-6kk.

Organisaatiotaso	Poissaolopäivät kalenteripäivinä	Poissaolot nettotp.	Sairauspoissaolot kalenteripv	Sairauspo. nettotp.
HVA Konsernihallinto	994	5,46	256	1,41
Hallintopalvelut	2 592	14,24	895	4,92
Henkilöstöpalvelut	36 746	201,90	10 470	57,53
Talouspalvelut	3 587	19,71	717	3,94
Strategia- ja kehittäminen	5 174	28,43	1 174	6,45
Perhe- ja vammaispalvelut	56 786	312,01	14 426	79,26
Ikäntyvien palvelut	138 997	763,72	39 423	216,61
Yleisten palvelujen toimiala	248 233	1 363,92	46 667	256,41
Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	16 511	90,72	3 428	18,84
Kohdistumattomat/selvityksessä	13	0,07	7	0,03
	509 633	2 800,18	117 463	645,40

Hyvinvointialueen henkilöstö keskimäärin 1–6 kk aikana on ollut noin 13 000 henkilöä, joka on henkilötyövuosina noin 5 650 htv. Vastaava luku vuonna 2023 samalta ajankohdalta oli 5 514, eli hieman vähemmän. Poissaolopäiviä on ollut vuonna 2024 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana enemmän kuin hyvinvointialueen aloittamisvuonna 2023. Vuosilomia on pidetty ohjeen mukaisesti ja tällä on ollut vaikutusta sijaistarpeisiin.

Sairauspoissaoloja kalenteripäivinä on ollut vuonna 2024 noin 117 000 kalenteripäivää ja samalta ajankohdalta vuonna 2023 vajaa 122 000 kalenteripäivää. Poissaolojen kasvuna näkyy lisääntyneet palkattomat opintovapaat, johon osa syynä aikuiskoulutusrahoituksen muuttuminen.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Taulukko 3. Sairauspoissaolot pituusluokittain (Aino Health Manager)

Sairauspoissaolosten pituusluokat	Poissaolopäivien summat 1.1. - 30.6.2023	Poissaolopäivien Summat 1.1. - 30.6.2024
1–3 päivää	21 626	20 162
4–14 päivää	28 160	24 270
15–29 päivää	14 113	13 694
30–80 päivää	26 782	23 994
90 + päivää	24 344	27 347
Yhteensä	115 025	109 467

Sairauspoissaolot ovat edellisen vuoden toiseen kvartaaliin verrattuna vähentyneet 5 558 kalenteripäivällä. Sairauspoissaolon vaihtoehtona voidaan työterveyslääkärin lausuntoon perustuen tarjota työntekijälle korvaavaa työtä, jossa työnkuvaa muotoillaan työntekijän työkyvylle sopivaksi korkeintaan kahdeksan viikon jaksolle kerrallaan. Ensimmäisellä kvartaalilla korvaavaa työtä tehtiin 2191 päivää (99 eri henkilöä) ja toisella kvartaalilla 2327 päivää (93 eri henkilöä). Yhteensä korvaava työtä tehtiin ajalla 1.1. - 30.6.2024 4518 päivää.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Taulukko 4. Sairauspoissaolojen syyt toimialueittain (Lähde: Työterveyshuollon Acute-tietokanta).

1.4. - 30.6.2024 (Acute)	2 - 3 eniten sairauspoissaoloa aiheuttanut diagnoosiryhmä	Sairauspoissaolopäivien prosenttiosuus kaikista sairauspoissaolopäivistä
Henkilöstöpalvelut	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	37,5
	Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	27,9
	Vammat, myrkytykset (tapaturmat)	6,9
Talouspalvelut		Ei tietoja: diagnoosien perusteella henkilöt voisi tunnistaa
Perhe- ja vammaispalvelut	1. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	42,5
	2. Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	20,8
	3. Vammat, myrkytykset (tapaturmat)	9,7
Yleiset palvelut	1. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	30,5
	2. Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	28,3
	3. Vammat, myrkytykset (tapaturmat)	8,8
Ikäntyneiden palvelut	1. Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	37,7
	2. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	31,5
	3. Vammat, myrkytykset (tapaturmat)	6,4
Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	1. Vammat, myrkytykset (tapaturmat)	31,7
	2. Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	30,4
	3. Hengityselinten sairaudet	8,9

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Taulukko 5. Työsuojeluyksikön työturvallisuus HaiPro- ja PosiPro-ilmoitusten määrät 1.1. - 30.6.2024 (lähde: HaiPro-järjestelmä, toimittaja Awanic)

Toimialue	HaiPro-ilmoitukset	PosiPro: onnistumiset työtehtävissä tai -yksikössä
Hallintopalvelut	3	0
Henkilöstöpalvelut	121	7
Strategia- ja kehittäminen	4	1
Talouspalvelut	1	0
Perhe- ja vammaispalvelut	927	38
Yleiset palvelut	1153	166
Ikääntyneiden palvelut	1152	57
Pelastustoimi ja turvallisuuspalv.	101	15
Yhteensä	3462	284

Rekrytointi, henkilöstön kehittäminen ja akuuttisijaisväilyt

Akuuttisijaisväilyksen yksikkö toimii 1.6.2024 alkaen rekrytointiyksikön yhteydessä. Sisäiset sijaiset ja määräaikainen hoito- ja hoivahenkilöstö on siirtynyt palvelutuotannon toimialoille ja -linjoille 1.6.2024 alkaen.

Kehityskeskusteluja on aloitettu 3032 työntekijän kanssa ja näistä on valmiina 36% eli 1085 keskustelua. Tavoitteena on käydä vuosittain kehityskeskustelut henkilöstöstä 50%:n kanssa.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen henkilöstö on osallistunut täydennyskoulutuksiin yhteensä 18 330 päivää (á 6h), joka tarkoittaa noin 1,35 päivää/työntekijä. Tavoite on 3 päivää/työntekijä vuosittain. Vuonna 2023 vastaavana ajankohtana koulutuksia oli suoritettu 13 125 päivää. Kuluvana vuonna koulutuksiin osallistuminen on hieman lisääntynyt viime vuoteen verrattuna.

Taulukko 6. Toteutuneet täydennyskoulutuspäivät tammikuusta kesäkuuhun vuosina 2023 ja 2024.

Seurantajakso	Kesto (h)	Koulutuspäivä (á 6 h)	Koulutuspäivä/ hlö (henkilöstö yhteensä)
1.1.–30.6.2023	78 750	13 125	1 (13 316)
1.1.-30.6.2024	109 978	18 330	1,35 (13 557)

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Rekrytointiyksikkö

Rekrytointiyksikössä on vuoden toisen neljänneksen aikana suunniteltu syyskuun alussa käyttöön otettavia prosessimuutoksia sekä suunniteltu kumppanuusmallin mukaiseen työnjakoon siirtymistä. Kansainvälisen rekrytinnin kautta saimme uusia osajia alueelle toukokuussa 22 työntekijää. Työnantajamielikuvakonsepti laadittiin yhdessä viestinnän ja mainostoimiston kanssa. Tähän osallistui henkilöstön edustus laajasti mukaan. Konseptin käytäntöön vieminen alkaa heti kesälomakauden jälkeen. Työnantajamielikuvan suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kehittämisen pohjaksi teetettiin sekä sisäinen että ulkoinen mainetutkimus, jonka pohjalta laaditaan pitkän ja lyhyen aikavälin tavoitteet työnantajamielikuvan rakentamiselle.

Kuntarekry-järjestelmän tilastojen mukaan rekrytointien lukumäärä on kasvanut vuoteen 2023 verrattuna myös 2. kvartaalin aikana. Vuonna 2024 haettavana on ollut 2338 palvelussuhdetta, kun vuoden 2023 ensimmäisen puoliskon aikana haettiin 2304 palvelussuhteeseen työntekijöitä.

Taulukko 7. Rekrytointi-ilmoitukset ajalla 1.1.-30.6.2024

Rekrytointien jakaumat toimialoittain ajalla 1.1.-30.6.2024			Palvelussuhteen laji		Palvelussuhteen tyyppi	
Toimiala	Rekrytoinnit	Työpaiikat	Työsuhde	Virkasuhde	Vakinainen	Määräaikainen
Hallintopalvelut	5	6	5	1	5	1
Henkilöstöpalvelut	196	1030	1029	21	81	949
Strategia- ja kehittäminen	11	21	10	11	2	19
Talouspalvelut	2	2	2	0	0	2
Yleiset palvelut	224	417	29	125	327	90
Ikääntyneiden palvelut	155	281	261	20	226	55
Perhe- ja vammaispalvelut	242	347	266	81	250	97
Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	9	53	1	52	15	38
Toimiala puuttuu	74	180	135	45	119	61
Yhteensä	919	2338	2002	356	1026	1312

Vuoden 2024 toisen kvartaalin aikana on onnistuttu rekrytoimaan työntekijä 1601 haettavana olleeseen tehtävään. Vuoden 2023 alun aikana rekrytoitujen työntekijöiden lukumäärä on ollut 1027 työntekijää. Onnistuneiden rekrytointien lukumäärä on siis selkeästi kasvanut viime vuoteen verrattuna.

Taulukko 8. Valitut hakijat

Valitut hakijat 1.1.-30.6.2024	
	lukumäärä
Pohjois-Savon hyvinvointialue	1601

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Vuoden 2024 ensimmäisen puolen vuoden haut painottuivat hoito- ja hoivatyöntekijöihin. Alla taulukossa näkyvät haettavina olleiden palvelussuhteiden lukumäärät nimikkeittäin listauksesta 6 eniten haettavana ollutta ammattinimikettä.

Taulukko 9. Rekrytoinnit ammattinimikkeittäin

Rekrytointien jakaumat ammattinimikkeittäin ajalla 1.1.-30.6.2024		
Tehtävänimike	Rekrytoinnit	Työpaikat
Lähihoitaja	206	803
Sairaanhoitaja	193	508
Henkilökohtainen avustaja	102	112
Sosiaalityöntekijä	55	79
Ohjaaja	33	75
Terveyskeskuslääkäri	16	73

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024
1.5 Talous ja investoinnit
1.5.1 Tuloslaskelma

POHJOIS-SAVON HYVINVOINTIALUE	TILINPÄÄTÖS 2023	TALOUSARVIO 2024	TOTEUMA 2024, 1-6	TOTEUMA %	POIKKEAMA 2024, 1-6	TOTEUMA 2023, 1-6
Toimintatuotot	267 107 067	260 668 764	132 161 973	50,7	-128 506 791	114 096 379
Myyntituotot	123 254 852	132 509 372	66 665 400	50,3	-65 843 972	63 239 696
Maksutuotot	100 026 175	85 636 167	48 088 942	56,2	-37 547 225	44 491 713
Tuet ja avustukset	32 812 958	28 734 237	11 024 687	38,4	-17 709 550	6 145 666
Muut toimintatuotot	11 013 082	13 788 988	6 382 944	46,3	-7 406 044	219 303
Valmistus omaan käyttöön	1 355 609	1 400 000	750 270	53,6	-649 730	666 587
Toimintakulut	-1 467 617 180	-1 453 268 335	-744 309 267	51,2	708 959 068	-689 117 526
Henkilöstökulut	-686 863 074	-714 943 834	-345 140 656	48,3	369 803 178	-331 774 810
Palvelujen ostot	-523 887 586	-484 471 776	-263 939 254	54,5	220 532 522	-235 469 777
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-137 240 190	-128 495 218	-70 952 631	55,2	57 542 587	-68 057 686
Avustukset	-33 245 017	-32 012 303	-19 125 064	59,7	12 887 239	-13 728 964
Muut toimintakulut	-86 381 312	-93 345 204	-45 151 662	48,4	48 193 542	-40 086 288
TOIMINTAKATE	-1 199 154 503	-1 191 199 571	-611 397 024	51,3	579 802 547	-574 354 560
Valtion rahoitus	1 174 804 209	1 204 931 666	602 429 201	50,0	-602 502 465	591 437 886
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 147 190	-12 918 600	-3 805 152	29,5	9 113 448	-3 159 304
Korkotuotot	5 183 709	2 200 000	3 743 181	170,1	1 543 181	1 194 219
Muut rahoitustuotot	113 726	0	99 873		99 873	4 903
Korkokulut	-10 314 981	-15 100 000	-7 634 817	50,6	7 465 183	-4 325 489
Muut rahoituskulut	-129 644	-18 600	-13 389	72,0	5 211	-32 938
VUOSIKATE	-29 497 485	813 495	-12 772 975	-1 570,1	-13 586 470	13 924 021
Poistot ja arvonalentumiset	-33 646 320	-37 862 765	-16 071 757	42,4	21 791 008	-17 072 244
TILIKAUDEN TULOS	-63 143 805	-37 049 270	-28 844 732	77,9	8 204 538	-3 148 247
Poistoeron lis (-) tai vä (+)	273 312	486 775	30 086	6,2	-456 689	209 324
Rahastojen lis (-) tai väh (+)	-65 261	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-62 935 754	-36 562 495	-28 814 647	78,8	7 747 848	-2 938 923
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	18,18 %	17,92 %	17,74 %			
Vuosikate/Poistot, %	-87,67 %	2,15 %	-79,47 %			

Toimintatuottojen kertymä tammi-kesäkuulta oli 50,7 % talousarviosta. Edelliseen vuoteen verrattuna toimintatuotot kasvoivat 15,8 % (18,066 milj.euroa). Vuoden 2023 tuottojen kertymästä vastaavalta ajalta puuttui asiakasmaksuja ja myyntituottoja mm. laskutusjärjestelmien käyttöönoton viivästymisen takia. Laskutus muilta hyvinvointialueilta oli 45,615 milj.euroa (48,3 % talousarviosta), joka oli 5,3 % (2,316 milj.euroa) suurempi verrattuna edelliseen vuoteen.

Toimintakulujen kertymä oli 51,2 % tammi-kesäkuulta talousarviosta. Toimintakulut olivat 6,4 % (37,042 milj.euroa) suuremmat edelliseen vuoteen verrattuna. Hoidot muilta hyvinvointialueilta oli 14,840 milj.euroa, 3,651 milj.euroa (+32,6 %) suuremmat vuoden 2023 ostoihin verrattuna.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Tammi-kesäkuun taloudellinen tulos oli 28,815 milj.euroa alijäämäinen, kun edellisvuonna vastaavana ajankohtana tulos oli 2,939 milj.euroa alijäämäinen. Tuloksia ei voida verrata keskenään, sillä vuonna 2023 kirjanpito ei ollut alkuvuodesta vielä ajantasainen.

Kuuden kuukauden alijäämä 28,815 milj.euroa on 3,8 % kokonaiskuluista.

Valtion rahoituksen jaksotuksessa on käytetty valtiovarainministeriön 13.10.2023 julkistamaa arviota Pohjois-Savon hyvinvointialueen vuoden 2024 rahoituksesta.

Hyvinvointialueen talousarvion tuloslaskelmaosan sitovat tavoitteet ovat hyvinvointialueen toimintatuotot ja toimintakulut.

SITOVAT TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT	TA2024	Toteuma 1-6/2024	Poikkeama 1-6/2024	Tot.-%
Hyvinvointialueen toimintatuotot	260 668 764	132 161 973	-128 506 791	50,7
Hyvinvointialueen toimintakulut	-1 453 268 335	-744 309 267	708 959 068	51,2

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

1.5.2 Investoinnit

SITOVAT INVESTOINNIT, 1000 €	Alkuperäinen TA2024	Muutettu TA2024	Tot. 1-6/2024	Tot.-%
Rakennusinvestoinnit	-47 250	-47 250	-13 213	28
Laiteinvestoinnit	-18 733	-18 733	-4 109	21,9
Sovellusinvestoinnit	-26 301	-26 301	-5 607	21,3
Käyttöomaisuusarvopaperit	-50	-50		0
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	-92 334	-92 334	-22 929	24,8

Rakennusinvestoinnit

Rakennusinvestoinnit ovat edenneet pääosin suunnitellusti. Suurin käynnissä oleva rakennushanke Uusi Sydän -projektin 3 –vaihe (peruskorjaus) on edennyt aikataulun mukaisesti ja vaiheen on tarkoitus valmistua vuoden 2025 loppuun mennessä. Projektin peruskorjausvaihe on sisältänyt ja sisältää edelleen mm. purkamisen ja vanhojen rakenteiden osalta merkittäviä riskejä, joilla voi olla vaikutusta hankkeen kokonaiskustannuksiin. Vaiheen purkutyöt Osana Uusi Sydän -projektin kokonaisuutta on käynnissä Harjulan sairaalan osastotoimintojen integraatiosuunnittelu ja toimintojen siirtäminen KYS kampukselle osaksi Uusi Sydän kokonaisuutta. Toinen suuri rakennushanke Lainesairaala -projekti saatiin valmiiksi huhtikuussa ja muutot uuteen rakennukseen toteutuivat suunnitellusti toukokuun aikana. Taloudelliset loppuselitykset on saatu projektin osapuolten kanssa valmiiksi ja toteutuneet kustannukset alittivat budjetin noin 0,5 M€:lla. Hankkeen budjetin alittumista voidaan pitää merkittävänä ottaen huomioon hankkeen toteutusaikana vaikuttaneet kustannusnousut mm. maailmanpoliittisen tilanteen johdosta.

Investointeja vastaavien sopimusten osalta Varkauden ja Siilinjärven perhe- ja vammaispalveluiden hankkeiden toteuttajat saatiin kilpailutettua ja valittua kevään aikana. Hankkeiden rakentamisen valmistelu on käynnissä. Valmistelussa olevia hankkeita ovat mm. Kuopion, Siilinjärven ja Suonenjoen ikäihmisten asumishankkeet, Kuopion perhe- ja vammaispalveluhanke sekä Leppävirran pelastusasemahanke. Lisäksi Kuopion VPK-pelastusasemalle on kartoitettu olemassa olevien tilojen hankintaa erillisen hankkeen toteuttamisen sijasta.

Laiteinvestoinnit

Investointisuunnitelmaan alun perin hyväksytyistä laiteinvestoinneista noin 60 % on käynnistynyt eli investoinnit ovat joko kilpailutusvaiheessa tai hankittu. Tiedossa on, että 5-10% vuodelle 2024 suunnitelluista investoinneista käynnistyy vasta vuonna 2025. Muut suunnitellut laiteinvestoinnit pyritään toteuttamaan loppuvuoden aikana. Investointien läpivientiä loppuvuoden 2024 aikana haastaa henkilöresurssipula, viiveet hankintaprosessissa ja kilpailutuksissa sekä pitkät toimitusajat. Kalliita laiterikkeitä on ollut edellistä vuotta vähemmän ja 2 M€ rikkorahavarauksesta on käytetty 30%.

Sovellusinvestoinnit

Investointisuunnitelmassa ICT-investoinneille on vuodelle 2024 budjetoitu yhteensä 26 301 milj.euroa.. Pääosin investoinnit ovat toteutuneet suunnitellusti.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Pelastusinvestoinnit

Investointisuunnitelmaan 2024 hyväksytyt ja vuodelta 2023 siirtyneet kalustoinvestoinnit ovat toteutuksessa 100 %:sti.

SITOVAT INVESTOINNIT, Pelastustoimi, 1000 €	Alkuperäinen TA2024	Muutettu TA2024	Tot. 1-6/2024	Tot.-%
Investointisuunnitelma 2024, kalusto	-1 520	-1 520	-142	9,3
Vuodelta 2023 siirtyneet investoinnit, kalusto	-630	-630	-566	89,8
PELASTUSTOIMEN INVESTOINTIMENOT YHT.	-2 150	-2 150	-708	32,9

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

1.6 1TA20 Perhe- ja vammaispalvelut

Toiminta

Vuoden vaihteessa käynnistynyt perhe- ja vammaispalveluiden toimialan palvelujärjestelmän uudistaminen (R3) on jatkunut kevään ajan. Palvelujärjestelmä uudistamisessa tarkastellaan toiminnan tuottavuuden ja kustannustehokkuuden edistämisen vaihtoehtoja pohjautuen palvelustrategiassa asetettuihin tavoitteisiin.

Johtamis- ja asiantuntijarakenteen yhteistoimintaneuvotteluissa perhekeskuspalveluiden organisoituminen muutettiin alueista kolmeen palvelulinjaan 1.7 alkaen, millä pyritään vahvistamaan työryhmiä ja turvaamaan palvelutuotantoa sekä edistämään palvelujen ja toimintatapojen harmonisaation toimeenpanoa. Vammaisten asumispalveluissa toteutettiin organisoituminen viiden alueen sijaan kolmeen alueeseen.

Sosiaalihuollon alueellisen asiakastietojärjestelmän (Saga) käyttöönottoon on toimialan palvelutuotannon tukena ollut hankerahoituksen kautta tukiresurssia.

Vammaispalveluissa on ISO 9001- standardin uudistamiseen liittyvä ulkoinen auditointiprosessi on toteutettu alkuvuoden aikana.

Toimialalla on merkittäviä rekrytointihaasteita; henkilöstövajeiden vuoksi on muun muassa ollut poikkeamia lastensuojelulain mukaisen asiakasmitoituksen toteutumisessa, supistettu paikkamääriä lastensuojelun laitoksyksiköissä ja turvauduttu henkilöstövuokraukseen vammaisten asumispalveluissa. Opiskeluhuollon psykologin tehtävistä on avoinna noin 45 %.

Toimialalla on kevään aikana kilpailutettu lapsiperheiden sosiaalihuollon ja lastensuojelun avohuollon palvelut, opiskeluhuollon psykologipalvelut ja psykologiset tutkimukset sekä vammaisten asumispalvelut.

Perheryhmäkoti käynnistyi maaliskuussa yksiosastoisena ilman huoltajaa Suomeen saapuneille ja oleskeluluvan saaneille alaikäisille lapsille, palvelu järjestetään ostopalveluna.

Vammaispalveluissa palvelusetelillä on korvattu ostopalveluja henkilökohtaisen avussa läntiselle ja eteläiselle alueelle. Rai-toimintakyvyn arviointia on laajennettu kaikkiin päivätoiminnan yksiköihin. Virtuaalisen päivätoiminnan käyttöönottoa on valmisteltu.

Vammaispalveluiden päivätoiminnassa Pielavedellä sijainnut yksikkö on lakkautettu ja asiakkaat ovat siirtyneet päivätoimintaan Keiteleen yksikköön, missä toimitilat vastaavat paremmin toiminnan edellytyksiä. Siirrolla on parannettu henkilöstöressurssissa aiemmin ollutta haavoittavuutta. Asiakkaat ovat olleet muutokseen tyytyväisiä palvelun sisällön monipuolistuessa.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Vuoden 2024 sisäisen valvonnan painopisteinä hyvinvointialue-tasoisesti ovat talouden säännölliset kontrollit (ml. toimivaltuuksien noudattaminen ja talous- ja tuottavuusohjelman seuranta),

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

häiriötilanteisiin varautuminen (valmiussuunnitelmien ajantasaisuus) sekä prosessien ja palvelujen kuvaaminen Arter IMS- ja ARC-järjestelmiin.

Perhe- ja vammaispalveluiden omavalvontaa toteutetaan palveluille määriteltyjen määräaikojen ja henkilöstömäärien seurannassa ja palveluista saatujen palautteiden käsittelyn sekä muistutuksien ja kanteluiden käsittelyn kautta.

- **Talouden seuranta**

Talouden seurantaan liittyvä asiakokonaisuus on ollut käsiteltävänä kuukausittain toimialan johtoryhmän kokouksissa. Toimivaltuuksien ylityksiä ei ole havaittu. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisten toimenpiteiden etenemisestä on raportoitu sovitulla tavalla, ja ohjelman toimialatasoinen seuranta on toteutunut säännönmukaisesti johtoryhmässä. Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunnalle annettiin 10.6.2024 kattava selvitys talouden toteumasta tammi – huhtikuulta ja selvitys eteni aluehallitukselle tiedoksi.

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialalla talouden seuranta toteutetaan palvelualueiden toiminnassa palvelualue, palveluyksikkö-, toimintayksikkö sekä perusyksikkötasoisesti. Lisäksi erityistä huomiota on kiinnitetty määrärahasidonnaisten avustusten toteumaan ja tuottojen toteutumiseen. Toimintayksikkö ja perusyksikkötasoiset talousarviot on saatu muodostettua vasta kuluvalle vuodelle. Seurantatietojen arvioinnissa on hyödynnetty controllerin osaamista aktiivisesti.

Palvelualueiden ja palveluyksiköiden johtotiimeissä on sovitusti mukana controller. Vuoden 2024 talousarvion toteuman ennuste on käyty maaliskuussa läpi palveluyksikköjohtajien ja controllerin kanssa palveluyksiköittäin. Ennuste käydään controllerin kanssa läpi kuukausittain.

- **Varautuminen**

Toimialan vastuulla olevien valmiussuunnitelmien laatiminen on jatkunut toisen neljänneksen aikana. Toimiala tulee osallistumaan vuoden 2024 aikana yhteensä 1 valmiusharjoitukseen. Akuutteja varautumistoimia on tehty erityisesti lakkotilanteessa ja polttoaineen saatavuuden osalta. Varautumisen aihekokonaisuutta käsiteltiin toimialan johtoryhmässä toukokuussa 2024.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Toimialan vastuulla olevien palvelujen kuvauksista on laadittu 0 % ARC-järjestelmään; lastensuojelun ARC-kartan muutokset ovat toteutuksessa. Tiedonhallintalain edellyttämät prosessikuvauksia on laadittu toimialan palveluista. IMS-järjestelmään on viety erilaisia toimintaohjeita ja palveluiden palvelukuvauksia. Palvelu- ja prosessikuvausten laadinnan kokonaisuutta on käsitelty toimialan johtoryhmässä helmi-maaliskuussa 2024. Perhe- ja vammaispalveluiden toimialalla on käynnistynyt kesäkuussa kehittämishanke, jossa yksiköitä tuetaan prosessikaavioiden laadinnassa sekä IMS ja ARC järjestelmän käytössä.

Toimialan merkittävimpiä riskejä ovat tällä hetkellä sopeutuksia sisältävän käyttösuunnitelman toimeenpano ja henkilöstövajeet. Lakisäätöinen henkilöstömitoitus ei toteudu opiskeluhuollon psykologipalveluissa. Lisäksi perhepalveluiden palvelutuotanto ei ole pystynyt vastaamaan palvelutarpeeseen kaikilla alueilla etenkin lasten ja nuorten perustason mielenterveyspalveluissa ja opiskeluhuollon psykologipalveluissa, joissa myös ostopalveluiden saatavuudessa on vaihtelua alueittain. Henkilöstövajeiden myötä sosiaalihuoltolain mukainen toiminta on vaarantunut, saapuneiden ilmoitusten

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

käsittelyajoissa on ilmennyt viivästymistä (0–7 arkipäivää) ja myös palvelutarpeen arvioinnit ovat osassa alueista viivästyneet. Vammaispalveluiden osaamiskeskuksen psykologin virkojen rekrytointi on ollut haasteellista, mikä on vaarantanut palvelutuotannon lakisääteisten tehtävien hoitamisen, kuten päätöksiä tekevän vaativan tuen asiantuntijaryhmän päätökset tahdosta riippumattomasta erityishuollosta. Lisäksi merkittäviä rekrytointivaikeuksia on ollut vammaispalveluiden asumispalveluiden ja lastensuojelun laitoshoidon ohjaajien tehtäviin. Riskien pienentämiseksi on käytetty ostopalveluita ja vuokratyö-voimaa sekä rekrytointilisää. Itä-Suomen aluehallintoviraston valvonta lastensuojelulain mukaisen asiakasmitoituksen toteutumiseen on edelleen käynnissä.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan tulojen toteuma on 59 % talousarviosta. Perhepalveluiden toimintatuottojen kertymä 52 % on ajankohdan mukainen, Vammaispalveluiden toimintatuotot ovat ylittyneet (kertymä 61 %) ja niiden arvioidaan toteutuvan loppuvuoden aikana vielä suurempana. Vammaispalveluiden alkuvuoden toimintatuottojen toteumasta puuttuu kuljetusten omavastuusuuden laskutus.

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan toimintamenojen toteuma on 58 % talousarviosta. Toimintamenoissa on muodostumassa ylitystä palvelujen ostoissa, kertymä 64 % ja avustuksissa, kertymä 57 %. Palvelujen ostoissa ylitystä muodostaa asiakaspalveluiden ostot sekä ICT-palvelut (mm. Sansia kuljetusten välitysjärjestelmän kustannukset). Avustusten ylitys on lastensuojelulain mukainen taloudellinen tuki ja vammaispalveluiden omaishoidontuki. Henkilöstökulut, 49 % talousarviosta, ovat alle ajankohdan, samoin aineet, tarvikkeet ja tavarat 42 % talousarviosta. Vammaispalveluissa uuden SOTE-sopimuksen hinnoittelutunnusten muutokset sekä hoidollisen hoitoringin (viisi työntekijää) siirtyminen palvelualueelle nostaa loppuvuoden aikana henkilöstökuluja.

PERHE- JA VAMMAISPALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	AlkuperäinenTA2024	Muutettu TA2024	Tot. 1-6/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	8 600	8 600	5 043	58,6
Toimintakulut	-199 950	-199 995	-115 229	57,6
Toimintakate	-191 350	-191 395	-110 186	57,6

Palvelualueen toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialalla palvelutarve ja talousarvioon tehdyt leikkaukset haastavat talousarviossa pysymistä – toimialan palvelut on järjestettävä täysimääräisesti arvioiden tarpeen mukaisina (subjektiivinen oikeus). Toimialalla seurataan käyttösuunnitelman mukaisen talousarvion toimeenpanoa ja sopeuttamistoimenpiteitä. Taloudellisuus- ja tuottavuustoimenpiteiden toteutumista seurataan erillis seurannalla.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024
Mittarit ja tavoitteet

Organisaatiotaso	Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Tavoitetaso	Riski-arvio	Toteuma 1-6 / 2024	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita
1PA210 Perhepalvelut	Perhepalveluiden palvelualueen palveluiden välisen integraation vahvistaminen	Integraatiota edistävät toimintamallit on tunnistettu ja kuvattu - esim. palvelutarpeen arviointi, perhetyö, tukiperhetoiminta	Toimintamallit on kuvattu ja huolehdittu käyttöönotosta	Palveluiden välisen integraation epäonnistuminen vaikuttaa asiakaspalveluun epäsuotuisasti.	Yhteisiä toimintaohjeita on vahvistettu ja jalkautettu. Perhekeskuksen rakenteelliset muutokset, alueista toimintalinjoihin.	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa.
1PL2122 Neuvolapalvelut	Lasten hyvinvoinnin ja kehityksen varhainen tukeminen tarjoamalla 2-vuotiaiden lasten perheille ja erityisesti perheille, joilla on tapahtunut elämässä muutoksia, keskustelua ammattilaisen kanssa	Lapset puheeksi menetelmän ¹ käyttö 2-vuotiaiden lastenneuvola tarkastuksen yhteydessä (tarjotaan perheille mahdollisuutta keskusteluun)	60 % ikäluokan perheistä käy keskustelun	Menetelmäosaaminen, työntekijävaihdokset. Perheet eivät hyödynnä tarjottua mahdollisuutta.	Tarjottu 196 (18%) perheelle, pidetty 170 (15,7%) perheelle, joilla 2-vuotias lapsi	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Talous on tasapainossa.
1PL2157 Psykososiaalinen opiskeluhoito	Näyttöön perustuvan ohjauksen ja neuvontamenetelmän (6+1 kertaa) hyödyntäminen nuorten lievän tai keskivaikean masennuksen ehkäisyssä ja hoidossa.	IPC-menetelmän käyttö (Interpersonal counselling) ² 13–18-vuotiaiden nuorten kanssa työskennellessä opiskeluhoitoon (th.t. kuraattorit, psykologit) palveluissa.	yhteensä 300 käyntikokonaisuus kertaa.	Menetelmäosaaminen, työntekijävaihdokset. Nuoret hyödyntävät tarjottua mahdollisuutta.	51 käyntikokonaisuuskertaa toteutunut (17%)	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Talous on tasapainossa.
1PL2170 Lastensuojelu-palvelut	Lastensuojelun palvelutoiminta kehittyä ja vaikuttavuus lisääntyy systeemisen lastensuojelun toimintamallin peruselementtien toteuttamisen edellytyksiä vahvistamalla.	Henkilöstön koulutuskattavuus ja alueellisen tiimitoimintamallin toteuttaminen kaikilla viidellä alueella	Lastensuojelu-palveluiden alueilla on menetelmä käytössä 100 %. Työryhmissä vähintään 85 % koulutuskattavuus.	Henkilöstön vaihtuvuus ja siihen liittyvät menetelmäosaamisen puutteet sekä vaikutukset tiimityöskentelyn toteuttamiseen.	100% 78%	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa.
1PL2170 Lastensuojelu-palvelut	Lastensuojelussa kehitetään suunnitelmallista palvelutoimintaa ja avohuollon tukitoimia siten, että edellytykset viimesijaisten tuen tarpeiden (kodin ulkopuolelle sijoittaminen) ennaltaehkäisyille vahvistuvat	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen määrä kaikista lastensuojelun asiakkaana olevista lapsista.	aleneva (syyskuu 2023 : 38 %)	Henkilöstön vaihtuvuuden ja saatavuuden uhatessa lastensuojelun toimintaedellytyksiä ennakoimattomuus ja jatkuvuuden hallinnan puutteet lisääntyvät, eikä tuen tarpeisiin kyetä vastaamaan oikea-aikaisesti: viimesijaisten palveluiden tarve lisääntyy.	38 %	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa.
1PL2170 Lastensuojelu-palvelut	Lastensuojelussa on käytettävissä riittävät henkilöstövoimavarat toiminnan lakisääteisyys ja palveluiden saatavuuden turvaamiseksi ja toiminnan jatkuvuutta voidaan hallita.	Lastensuojelun sosiaalityössä vakinaisesti täytetyt virat	90 %	Puutteet henkilöstön saatavuudessa johtavat rekrytointien pitkittymiseen sekä lastensuojelulain mukaisen asiakasmitoituksen ylittymiseen.	79 %	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Organisaatiotaso	Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Tavoitetaso	Riski-arvio	Toteuma 1-6 / 2024	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita
1PA220 Vammaispalvelut	Tavoitteena on, että palvelujen järjestäminen perustuu yhdenmukaisesti arvioituun toimintakykyyn ja palvelutarpeeseen	RAI-toimintakykyarvioiden määrä vammaispalveluissa	kasvava (verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan)	Menetelmäosaaminen. Työkalun soveltuminen vammaispalveluihin	kasvua 42 % (+ 128 arviointia)	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa.
1PY2201 Vammaisten asumispalvelut	Tavoitteena mahdollistaa itsenäinen asuminen järjestämällä tuettua ja yhteisöllistä asumista asiakkaan toimintakykyyn mukaisesti	Vammaisten tuetun ja yhteisöllisen asumispalvelun asiakkaat	kasvava (verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan)	Erialaisten asumispalvelujen saatavuus ja sijoittuminen eri puolille hyvinvointialuetta	ennallaan	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Kannustamme ja tuemme asukkaitamme osallisuuteen ja omatoimisuuteen Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa.
1PY2201 Vammaisten asumispalvelut	Vammaisten ympärivuorokautista asumista järjestetään palvelutarpeen mukaisesti	Vammaisten ympärivuorokautisen asumispalvelun asiakkaat	aleneva (verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan)	Ympärivuorokautisen asumispalvelun paikkojen sijoittuminen eri puolille hyvinvointialuetta	lievää kasvua (Autismisäätön uusi yksikkö, +21)	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita
1PY2201 Vammaisten asumispalvelut	Vammaisten laitoshoidon ja kuntoutusta järjestetään palvelutarpeen mukaisesti	Vammaisten laitoshoidon ja -kuntoutuksen hoitopäivät	aleneva (verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan)	Laitoshoidon jälkeisten asumispalvelupaikkojen saatavuus	ennallaan	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita
1PY2230 Vammaisten avopalvelut	Virtuaalisena päivätoimintana järjestetään monipuolista toimintaa erilaisen toimintakyvyn asiakkaille ja laajemmalle alueelle	Virtuaalisen päivätoiminnan asiakkaat	kasvava (verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan)	Virtuaalisen päivätoiminnan vaatima teknologia ja sisällön luominen	Toiminnan käynnistämisen pilotointi alkanut, toimintamallia on testattu kevään aikana	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

1.7 1TA30 Yleiset palvelut

Toiminta

Yleisten palveluiden toimialalla palvelujärjestelmän ja palveluverkon uudistamista on valmisteltu vastaanotto toiminnan, alueellisen erikoissairaanhoidon ja aikuissosiaalityön (R1), osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien (R2) sekä erikoissairaanhoidon ja yliopistosairaalan (R4) palveluiden uudistuksissa. Aluevaltuusto hyväksyi R1 ja R2 uudistuskokonaisuudet 17.6. 2024. Näiden toimeenpano aloitetaan aktiivisesti syksyllä 2024 aluevaltuuston tahtotilan mukaisesti. Toukokuussa 2024 alkoi R4 ja sitä valmistellaan aktiivisesti vuoden 2024 aikana päätöksentekoon. Toimialan tarkemmat tiedot peruspalveluiden ja erityispalveluiden toimilinjatietojen alla.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan hyvinvointialueen sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus. Yleisten palveluiden toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Vuoden 2024 sisäisen valvonnan painopisteinä hyvinvointialuetasoisesti ovat talouden säännölliset kontrollit (ml. toimivaltuuksien noudattaminen ja talous- ja tuottavuusohjelman seuranta), häiriötilanteisiin varautuminen (valmiussuunnitelmien ajantasaisuus) sekä prosessien ja palvelujen kuvaaminen Arter IMS- ja ARC-järjestelmiin.

- **Talouden seuranta**

Talouden seurantaan liittyvä asiakokonaisuus on ollut käsiteltävänä kaikissa toimialan eri johtoryhmien kokouksissa. Toimivaltuuksien ylityksiä ei ole havaittu. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisten toimenpiteiden etenemisestä on raportoitu sovitulla tavalla, ja ohjelman toimialatasoinen seuranta on toteutunut säännönmukaisesti johtoryhmissä.

- **Varautuminen**

Varautumisen ja valmiussuunnittelun osalta toimialalla on käynnistetty toimenpiteitä ja toimialan vastuulla olevat valmiussuunnitelmat on päivitetty suurelta osin. Toimiala tulee osallistumaan vuoden 2024 aikana HVA yhteisiin valmiusharjoituksiin. Akuutteja varautumissuunnitelmia on tehty mm. epidemioiden/lakkojen/polttoaineiden saatavuusongelmien/laajamittaiseen maahantulon varalle. Varautumisen aihekokonaisuutta on käsitelty toimialan johtoryhmässä tammikuussa 2024.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Toimialan vastuulla olevien palvelujen kuvaukset ja tiedonhallintalain edellyttämät prosessikuvaukset ARC-järjestelmään on kesken, mutta suunnittelutyö ohjeiden viemiseksi on aloitettu.

Palvelu- ja prosessikuvausten laadinnan kokonaisuutta on käsitelty toimialan johtoryhmässä tammikuussa 2024.

Valvonnassa tehtyjen havaintojen perusteella ja valvontaviranomaisten päätösten pohjalta mm lasten ja nuorten mielenterveyspalveluita sekä hoitotakuun toteutumattomuutta on käsitelty toimialan johtoryhmän lisäksi yleisten palveluiden lautakunnassa.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Toimialan merkittävimpiä riskejä ovat tällä hetkellä henkilöstöresurssin riittävyys ja hoitotakuun toteutuminen kiireettömässä hoidossa, talousarvion riittävyys ja raamin ja käyttösuunnitelman mukaisen toiminnan toteutuminen sekä kriittisten toimintojen turvaaminen. Riskien pienentämiseksi on suunniteltu ostopalveluiden vähentämistä, henkilöstön tarpeen mukaista kohdentamista palvelutuotannossa, määräaikaisten sijaisten käytön vähentämistä ja johdon erityshuomion kiinnittämistä talouden hallintaan. Hallintatoimenpiteiden myötä riskitaso on saatu paremmalle tasolle. Riskienhallinnan kehittämistarpeeksi on edelleen tunnistettu tiivistää entisestään yhteistyö eri toimialojen välillä.

Peruspalvelut

Toiminta

Sote-keskuspalvelut

Henkilöstöresurssi haasteet jatkuvat edelleen sotekeskus palveluissa. Sotekeskuksissa on kesäkuun lopussa yhteensä 55 avointa lääkärintervikaa, osa-aikaisuudet ja lakisääteiset poissaolot huomioiden vaje on 50 lääkäriä. Hoitotakuu kiireettömässä hoidossa (14 vrk) ei toteudu kaikissa sotekeskuksissa, sillä lääkäriresurssia kohdennetaan myös eri toimialojen sektorityöhön. Kiireellinen hoito pystytään antamaan hoitotakuusäännösten mukaisesti. Suun terveydenhuollossa on merkittävää asiakkuuksien jonoutumista etenkin keskisellä alueella. Lääkäreiden ostopalveluhankintaan on kiinnitetty erityistä huomioita koko alkuvuosi, joka näkyy osassa terveystasemia palveluja heikentävänä asiana.

Iltavastaanottoja keskitettiin 1.5.2024 alkaen siten, että arki-iltojen iltavastaanotot lakkasivat Juankoskelta, Pielavedeltä, Lapinlahdelta ja Leppävirralta. Viikonloppuvastaanottojen aukioloajat yhtenäistettiin klo 9–15 väliselle ajalle Juankoskella, Pielavedellä, Leppävirralla ja Suonenjoella.

Osastopalvelut

Joroisten osasto lopetti toimintansa terveydenhuollon yksikkönä 1.1.2024. Pielaveden osasto toimii tällä hetkellä yhteistyössä ikääntyneiden palveluiden kanssa lyhytaikaishoivan yksikkönä 31.10.2024 saakka. Karttulan ja Varkauden osastojen potilaspaikat eivät ole täysimääräisinä käytössä johtuen henkilöstön resurssivajeesta. Palvelujärjestelmä uudistuksen toimeenpano suunniteltiin aloitettavaksi yhteistyössä ikääntyneiden toimialan kanssa.

Työkäisten sosiaalipalvelut

Vuonna 2023 aloitettu erityisasumispalveluiden kilpailutusprosessi on saatu päätökseen 31.5.2024. Uusi sopimuskausi on astunut voimaan 1.6.2024 lukien. Käyttösuunnitelmassa 2024 vahvistettujen työpajojen toimintojen sopeuttaminen on toteutettu, Kaavin ja Joroisen työpajojen toiminta on lakkautunut ja asiakkaille on järjestetty tarvittavat palvelut muilla tavoin.

Erityisasumispalveluiden oman toiminnan yksikön toimintaprofiilin muutoksen toimeenpanon suunnitelma ympärivuorokautisesta palveluasumisesta yhteisölliseksi asumiseksi on tehty. Työkäisten sosiaalipalveluista on osallistuttu aktiivisesti TE- uudistuksen valmisteluun osana yhteistyöverkostoa. Sosiaalityön henkilöstön vaihtuvuus ja saatavuus haastaa edelleen palvelutuotantoa.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Palveluyksiköiden talouden seuranta toteutuu säännöllisesti kuukausittain ja toteumaa käsitellään palveluyksiköiden johtoryhmissä. Toimintaan liittyviä riskejä seurataan mm. Haipro ilmoitusten kautta. Henkilöstö- ja hankintapäätökset tehdään hallintosäännön mukaisesti.

- **Varautuminen**

Suuronnettomuus-, häiriö- ja poikkeusolojen valmiussuunnitelmia on edistetty palveluyksiköittäin. Yhteistä suunnittelua jatketaan palveluyksiköiden välillä.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Kaikkien palveluyksiköiden kohdalla prosessikuvauksien ja ohjeiden vieminen ARC-järjestelmään on kesken, mutta suunnittelutyö ohjeiden viemiseksi on aloitettu.

Talouden seuranta ja olennaiset poikkeamat talousarvioon

Peruspalveluiden kokonaistulos on talousarvion mukainen toisella kvartaalilla. Toimintatuottojen toteuma (46,8 %) jää laskennallisen arvion alle (800 t€). Toimintatuottojen vertaaminen edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna on hankalaa, hyvinvointialueen alkuvaihe huomioiden ja asiakaslaskutuksessa ilmenneiden viiveiden vuoksi. Maksutuotot kokonaisuutena ovat toteutuneet lähes ennakoidulla tavalla, poikkeamaa osasto- ja vastaanottopalveluissa.

Hankaloitunut henkilöstötilanne näkyy henkilöstökulujen toteumassa, palvelujen ostossa sekä osittain asiakasmaksukertymän toteumassa.

Toimintakulujen osalta kokonaisalitus on 1M€ (49,5 %). Palvelujen ostot ylittivät eniten esimerkiksi tukipalveluiden osalta, joista suurimpina laitoshuolto, ravitsemus ja laboratoriopalvelut. Tarvikkeet ja tavarat ylittivät kokonaisuutena noin 1,5M€.

Osastopalveluiden osalta toimintatuottojen toteuma on 43 % ja toimintakulujen 49 %. Työikäisten sosiaalipalveluiden toimintatuottojen toteuma on 52 % ja toimintakulujen 47 %. Sotokeskus palveluiden toimintatuottojen toteuma on 43 % ja toimintakulujen 51 %.

Toimialan toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Merkittävin toimenpide on ostopalveluista luopuminen. Ostopalveluihin käytetään vain talousarvion mukaisia määrärahoja, jotka säästävät täyttämättömistä virka- tai tehtäväpohjista.

Henkilöstön optimaalinen käyttö ja kohdentaminen tarpeen mukaan. Sijaisten käytön minimoiminen.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024
Mittarit/tavoitteet

Organisaatiotaso	Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteutunut 1-6
SOTE-keskus	<ul style="list-style-type: none"> •Kiireettömän hoitoon pääsyn varmistaminen lain säättämässä rajoissa. •Edistää terveyttä ja ehkäistä kansansairauksia. •Vahvistaa peruspalveluiden palvelutarjontaa ja hoidonporrastusta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hoitoon pääsyn toteutumisaika (odotusaika) hoidon tarpeen arvioinnista (14 vrk) • COC-indeksi (hoidon jatkuvuus) •Etäpalveluiden käytön %-osuus kaikista käynneistä. • Läheteiden määrä erityispalveluihin 	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakassegmentaation käyttöönotto ja aktiivinen hyödyntäminen. • Yhtenevän palvelutarpeen arvion kehittäminen ja käyttöönotto. • Vastaanoton toimintamallien vertaaminen ja tarvittaessa yhdenmukaistaminen. • Käytettävissä olevien resurssien hyödyntäminen alueellisesti. • Hoitoketjujen ja Käypä hoito –suositusten yhteneväisen käytön lisääminen koko hyvinvointialueella. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. • Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. • Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. • Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. • Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita • Talous on tasapainossa. 	<p>Hoitoonpääsy toteutunut (lääkäri- ja sairaanhoitajat) ka 16,3 vrk COC-indeksi 0,29 (vuonna 2023) Etäpalveluiden osuus 0,9 % kaikista käynneistä Läheteiden määrä erikoissairaanhoidon 16 529 kpl</p>

Organisaatiotaso	Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteutunut 1-6
Työikäisten sosiaalipalvelut	<ul style="list-style-type: none"> • Edistää asiakkaiden itsenäistä selviytymistä • Vastata asiakkaiden akuutteihin ennakoimattomiin taloudellisiin tarpeisiin. • Varmistaa henkilöstöresurssin riittävyys laadukkaan ja vaikuttavan suunnitelmallisen sosiaalityön tuottamiseksi. • Tukea asiakkaiden elämäntilannetta siten, että palvelutarve kevenee. 	<ul style="list-style-type: none"> • Harkinnanvaraista toimeentulotukea (ehkäisevä ja täydentävä) saaneet kotitaloudet (lkm) • Asiakasmäärä/ suunnitelmallisen sosiaalityön sosiaalityöntekijä (60) 	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakkaan tilanteen kokonaisvaltaisen selvitystyön kehittäminen. • Moniviranomaistyön ja moniammatillisen työskentelyn sekä ennaltaehkäisevän työnteon kehittäminen. • Palvelukuvausten ja hankintamuodon yhtenäistäminen. • Henkilöstöresurssin kohdentaminen siten, että eri työntekijöiden ammattitaitoa voidaan hyödyntää parhaiten palveluprosessin eri kohdissa. • Muistutuksiin ja kanteluihin vastataan 4 viikon kuluessa asian vireilletulosta ja niiden sisältöä seurataan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. • Kannustamme ja tuemme asukkaitamme osallisuuteen ja omatoimisuuteen • Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. • Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. • Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. • Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita • Talous on tasapainossa. 	<p>Harkinnanvaraista toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä 2490 (2428 vuonna 2023). Asiakasmäärä suunnitelmallisessa sosiaalityössä on 44-95 asiakasta/sosiaalityöntekijä</p>

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Organisaatiotaso	Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteutunut 1-6
Osastopalvelut	<ul style="list-style-type: none"> Ratkaista akuutti terveysongelma ja/tai tasapainottaa pitkäaikaissairaus niin, että potilas pystyy odotettavissa olevan toimintakykynsä mukaisesti mahdollisimman omaoimiseen ja osallistuvaan arkeen. Kehittää perus- ja vaativan tason osastokuntoutusta Kehittää elämän loppuvaiheen arvokasta hoitoa 	<ul style="list-style-type: none"> Hoitojaksot ja -päivät (lkm) Hoidetut asiakkaat (lkm) Hoitojakson keskipituus (12 vrk) HILMOon raportoidut hoidonaikaiset haattatapahtumat 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteisen tilannekuvan ylläpitäminen palvelujärjestelmän yhteensovittamiseksi ja sujuvoittamiseksi erikois- ja perus- palveluiden sekä ikäihmisten palveluiden kanssa. Hoitotyön resurssien riittävyyden edistäminen työtehtäviä tarkentamalla ja muiden ammattiryhmien sekä kolmannen sektorin tuella. Potilastyössä olevien terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammatillisen osaamisen vahvistaminen perehdytyksen sekä täydennys- ja jatkokoulutuksen avulla. Osastojaksojen vaikuttavuuden parantaminen ja seuranta. 	<ul style="list-style-type: none"> Kannustamme ja tuemme asukkaitamme osallisuuteen ja omatoimisuuteen Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa. 	<p>Yhteensä 5 472 hoitojaksoa. Hoitopäivien kokonaismäärä 70 215. Hoidettuja asiakkaita yhteensä 4 188 (eri sotu). Päätyneiden hoitojaksojen keskipituus 12,6 vrk. HILMOssa raportoidut hoidonaikaiset haattatapahtumat 3 kpl.</p>

Erityispalvelut
Toiminta

Toiminnan volyymit hoidettujen henkilöiden, läheteiden, toimenpiteiden, hoitopäivien ja hoitojaksojen osalta on taulukossa 1. Verrattuna vuoden 2023 samaan ajanjaksoon hoitojaksot ovat laskeneet -8% ja nettohoitopäivät -12 %. Leikkaustoimenpiteiden määrä on kasvanut +5%, joista lyhytjälkihoitoisen kirurgian osuus on 3 885 leikkausta (kasvu edelliseen vuoteen +14%).

Taulukko 1.

	1-6/2024	1-6/2023
Hoidetut henkilöt	74 806	73 193
Lähetteet	53 232	53 714
Leikkaukset	8 310	7 948
Nettohoitopäivät	62 252	70 797
Hoitojaksot	18 052	19 566

Kiireettömään hoitoon pääsyssä yli 6 kk hoitoa odottaneiden määrä (30.6.2024) on 2289 potilasta ja vertailuna 1928 potilasta samalla hetkellä vuonna 2023. Valvira on edellyttänyt hoidon odotuksen saattamista lainmukaiselle tasolle 31.3.2025 mennessä. Uusia jononpurkutoimenpiteitä on valmisteltu kilpailutuksineen kesän 2024 aikana, ja niiden vaikutus ei vielä näy kesäkuun hoitotakuutilastoissa.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Sisäinen valvonta

- **Talouden seuranta**

Suhteessa talousarvioon menot 1–6/2024 ovat 53 %. Henkilöstömenojen vertailu samaan ajanjaksoon 2023 ei ole suoraan mahdollista vuoden 2023 kertaerien (koronakorvaukset, lomapalkkavelka) sekä yli 13 vrk määräaikaisten sijaisten siirtyessä suoraan palveluyksiköihin. Tulojen osalta ulko- ja hyvinvointialuemyynti on lähes tavoitteessaan talousarvioon verrattuna (48 %). Asiakasmaksuissa ollaan myös tavoitteessa (51 %) verrattuna talousarvioon.

- **Varautuminen**

Suoronnottomuus-, häiriö- ja poikkeusolojen valmiussuunnitelmia on ajantasaistettu. Toimintayksiköiden vastaavat ylilääkärit vastaavat osaltaan päivittämistyöstä, joka on jatkuvaa.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Palvelu- ja prosessikuvausten tekeminen ARC järjestelmään on kesken.

Mittarit/tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteutunut 1-6/2024
<ul style="list-style-type: none"> • Tehostaa leikkaustoimintaa ja sen johtamista • Käyttää lisälmen ja Varkauden sairaalatoimintaa täysimääräisesti paikallispuudutuksessa tapahtuvassa kirurgiassa • Poliklinikka toiminnan uudistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnallinen mittari: >6 kk hoidon takia jonottaneiden määrä erikoisaloittain Taludellinen mittari: >6 kk jonottaneiden jononpurkuun käytetty rahoitus eriteltynä: <ul style="list-style-type: none"> • ostopalvelu • palveluseteli • poikkeuksellinen ylityö tai • Järvi-Suomen Terveys Oy:n kautta ostettu palvelu • valinnanvapautta käyttäneet • Lyhytjätkihoitoisen (ei vuodeosastohoitoa) kirurgian osuus kokonaisleikkaustoiminnasta erikoisaloittain 	<ul style="list-style-type: none"> • Oman leikkaustoiminnan lisääminen ja leikkausjonon purku: <ul style="list-style-type: none"> • päiväaikaisen toiminnan lisääminen • Leikkaustoiminnassa tavoitellaan prosessien uudistamista erikoisaloittain erityisesti nostamalla lyhytjätkihoitoisen kirurgian (ei vuodeosastohoitoa) leikkauksen jälkeen) osuutta joka nykyisellään on noin 40 % kaikesta kirurgiasta. • Kiireettömään erityispalvelujen poliklinikkatoimintaan tehdään kokonaistarkastelu ja työnjaon/hoidon porrastuksen uudelleen arviointi. Tavoitteena on vähentää erityispalvelujen poliklinikkatoimintaa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. • Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. • Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. • Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita • Talous on tasapainossa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kiireettömään hoitoon >6 kk jonottaneiden määrä kesäkuun lopussa oli 2090 kpl. Jonottaneiden taludellinen mittari eriteltynä tuotantomuodotain ei ole valmis. LYHKI kirurgian osalta kapasiteettia lisätty KYSssä huhtikuun alkupuolella. • Taludelliset mittarit; tällä hetkellä ei saatavilla todellista tietoa

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteutunut 1-6/2024
• Varmistaa että ikääntyneiden hoito tapahtuu oikeassa paikassa	• Erityispalvelujen ja peruspalvelujen vuodeosastoilla sosiaalihoitolain mukaiseen asumis- ja kotihoitoon tai sen arviointiin odottavien potilaiden määrä	• Yhteisen tilannekuvan ylläpitäminen palvelujärjestelmän yhteensovittamiseksi ja sujuvoittamiseksi erikois- ja perus- palveluiden sekä ikäihmisten palveluiden kanssa. • Rakenneuudistus		Säännöllistä raportointia potilasmääristä ei ole saatavissa. Päivittäisseurannan mukaisesti erityispalveluissa on päivittäin noin 10-20 ja peruspalveluissa 150 sosiaalihoitolain mukaiseen arviointiin, kotihoitoon, asumispalveluyksikköön odottavia tai paikan jo omaavia potilaita.
• Vuodeosastotoiminnan tehostaminen ja integraation parantaminen • Rakenneuudistuksen tavoitteena on terveydenhuollon vuodeosastoilla keskittyä lyhytjätkihoitoisiin hoitojaksoihin niin erikois- kuin peruspalveluiden vuodeosastoilla	• Erityispalvelujen vuodeosastohoitojaksojen ja hoitopäivien määrän kehitys erikoisaloittain jaoteltuna päivystyksellisiin ja ei-päivystyksellisiin	Yllä		Erillinen taulukko alla

Yli 6 kuukautta jonottajien määrä / Ikm

Erikoisala	1/2024	2/2024	3/2024	4/2024	5/2024	6/2024
Yhteensä	1968	1948	2012	2091	2043	2090
kirurgia	1	1	1	1	1	1
gastroenterologia	582	593	603	598	575	562
käsikirurgia	117	132	171	198	247	268
lastenkirurgia	5	5	4	4	4	3
ortopedia ja traumatologia	843	797	757	748	741	696
plastiikkakirurgia	34	32	32	36	31	46
sydän- ja rintaelinkirurgia	0	0	0	69	1	1
urologia	54	58	63	50	76	86
verisuonikirurgia	0	0	1	0	49	1
neurokirurgia	25	30	39	5	9	66
naistentaudit	2	2	5	192	154	18
silmätaudit	111	110	138	161	128	179
korva-, nenä- ja kurkku	155	154	163	27	26	135
hammas-, suu ja leukasairaudet	27	25	31	2	1	27
suu- ja leukakirurgia	12	9	4	0	0	1

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Ei päivystykselliset ja päivystykselliset erikoisaloittain. Taulukko ei sisällä Varkauden ja lisälmen hoitajaksoja ja hoitopäiviä.

Erikoisala	Uranus/Kys	TAMMI-KESÄKUU 2024	
		Hoitajaksoja	Hoitopäiviä
	Yhteensä	13 228	51 092
sisätaudit	ei-päivystyksellinen	73	120
sisätaudit	päivystyksellinen	1 602	4 637
kliininen hematologia	ei-päivystyksellinen	51	308
kliininen hematologia	päivystyksellinen	89	459
kardiologia	ei-päivystyksellinen	108	323
kardiologia	päivystyksellinen	787	2 814
kirurgia	päivystyksellinen	152	247
gastroenterologia	ei-päivystyksellinen	82	175
gastroenterologia	päivystyksellinen	1 218	3 605
lastenkirurgia	ei-päivystyksellinen	38	52
lastenkirurgia	päivystyksellinen	138	213
ortopedia ja tramatologia	ei-päivystyksellinen	135	239
ortopedia ja tramatologia	päivystyksellinen	869	2 396
plastiikkakirurgia	ei-päivystyksellinen	48	136
plastiikkakirurgia	päivystyksellinen	113	609
sydän- ja rintaelinkirurgia	ei-päivystyksellinen	85	359
sydän- ja rintaelinkirurgia	päivystyksellinen	138	763
urologia	ei-päivystyksellinen	39	68
urologia	päivystyksellinen	242	556
verisuonikirurgia	ei-päivystyksellinen	43	155
verisuonikirurgia	päivystyksellinen	115	446
neurokirurgia	ei-päivystyksellinen	122	283
neurokirurgia	päivystyksellinen	472	1 720
naistentaudit	ei-päivystyksellinen	225	373
naistentaudit	päivystyksellinen	243	715
perinatologia	ei-päivystyksellinen	215	708
perinatologia	päivystyksellinen	723	1 862
lastentaudit	ei-päivystyksellinen	92	211
lastentaudit	päivystyksellinen	570	988
neonatologia	päivystyksellinen	118	1 013
hematologia	ei-päivystyksellinen	82	432
hematologia	päivystyksellinen	24	150

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Erikoisala	Uranus/Kys	TAMMI-KESÄKUUN 2024	
		Hoitojaksoja	Hoitopäiviä
	Yhteensä	13 228	51 092
silmätaudit	ei-päivystyksellinen	35	73
silmätaudit	päivystyksellinen	66	122
korva-, nenä- ja kurkkutaudit	ei-päivystyksellinen	36	121
korva-, nenä- ja kurkkutaudit	päivystyksellinen	168	423
hammas-, suu ja leukasairaudet	päivystyksellinen	9	18
ihotaudit ja allergologia	päivystyksellinen	58	248
syöpätaudit	ei-päivystyksellinen	194	595
syöpätaudit	päivystyksellinen	286	1 421
psykiatria	ei-päivystyksellinen	136	1 290
psykiatria	päivystyksellinen	804	8 619
nuorisopsykiatria	ei-päivystyksellinen	17	509
nuorisopsykiatria	päivystyksellinen	153	1 835
lastenpsykiatria	ei-päivystyksellinen	42	1 310
lastenpsykiatria	päivystyksellinen	75	954
neurologia	ei-päivystyksellinen	45	151
neurologia	päivystyksellinen	879	2 160
lastenneurologia	ei-päivystyksellinen	26	52
keuhkosairaudet	päivystyksellinen	316	1 459
yleislääketiede	ei-päivystyksellinen	149	936
yleislääketiede	päivystyksellinen	683	1 661

Erikoisala	Uranus/Kys	YHTEENSÄ	
		Hoitojaksoja	Hoitopäiviä
Somaattinen	ei-päivystyksellinen	13 033	47 983
	päivystyksellinen	10 078	30 705
Psykiatria	ei-päivystyksellinen	195	3109
	päivystyksellinen	1032	11408
josta			
lastenpsykiatria	ei-päivystyksellinen	42	1 310
lastenpsykiatria	päivystyksellinen	75	954
nuorisopsykiatria	ei-päivystyksellinen	17	509
nuorisopsykiatria	päivystyksellinen	153	1 835
psykiatria	ei-päivystyksellinen	136	1 290
psykiatria	päivystyksellinen	804	8 619
Yhteensä	ei-päivystyksellinen	13 228	51 092
	päivystyksellinen	11 110	42 113

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Henkilöstömenoissa on ylityspaineita osassa palveluyksiköitä. Määräaikaisten käytön vähentäminen ei osassa palveluyksiköitä ole toteutunut talousarvion mukaisesti. Toimenpiteitä edellyttäviä ostopalvelujen ylityksiä on mm mielenterveyspalveluissa (esim. päihdepalvelut ja lääkäripalveluiden ostot) sekä laboratorionäytteissä. Aineiden ja tarvikkeiden tulevat ylittämään talousraamin osassa palveluyksiköitä ja niiden osalta tarkastelu erityisesti suoraostojen osalta on menossa ja osa toimenpiteistä on käynnistetty. Erityispalveluissa on ollut potilasturvallisuuden näkökulmasta tarve poikkeuksellisen lisätyön teettämiseen välttämättömän ja kiireellisen diagnostiikan turvaamiseksi radiologiassa, patologiassa ja kliinisellä fysiologialla. Lisäksi yli 6 kk hoitoa jonottaneiden ja hoitotakuun ylittäneiden potilaiden jononpurkua toteutetaan yleisten palvelujen lautakunnassa 29.4.2024 päättämällä tavalla.

Toimialan toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Erityispalveluiden käyttösuunnitelma on hyväksytty yleisten palveluiden lautakunnassa 29.2.2024, jonka jälkeen on käynnistetty käyttösuunnitelmassa kuvatut konkreettiset toimenpiteet. Tarvittaessa käyttösuunnitelmaan esitetään muutoksia.

YLEISET PALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	Alkuperäinen TA2024	Muutettu TA2024	Tot. 1-6/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	156 000	156 000	77 641	49,8
Toimintakulut	-602 399	-602 020	-318 913	53
Toimintakate	-446 399	-446 020	-241 272	54,1

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

1.8 1TA51 Ikääntyneiden palvelut

Toiminta

Alkuvuoden aikana hallinnollisesti pääpaino on ollut käyttösuunnitelmassa esitettyjen sopeutustoitteiden toimeenpanon suunnittelu ja käynnistäminen, joista keskeisimpinä voi todeta kotihoidon asiakastuntien vähentämistavoite, asumispalvelupaikkojen vähennyssuunnitelma ja omaishoidon tarkennettujen myöntämisperusteiden toimeenpano. Ympäri vuorokautisen asumispalvelun hankinta saatiin vietyä loppuun ja tavoite sen kattavuuden parantamiseksi toteutui. Palvelujärjestelmään liittyvä suunnittelutyö ja Yt-prosessin toimeenpano toimialueella on osaltaan vienyt merkittävästi hallinnollista työaikaa.

Palvelutuotanto on toteutunut pääsääntöisesti suunnitellusti. Työntekijöiden saatavuusongelmat jatkuvat vaikeuttaen palvelujen järjestämistehtävää. Palvelujen saatavuudessa ei oleellista muutosta. Palvelutarvearvio saadaan toteutettua pääsääntöisesti lain säätämässä 7 vrk aikaikkunassa. Ja palvelut järjestyvät myös pääsääntöisesti 3 kk aikaikkunassa. Asumisen järjestelyiden osalta aika ylittyi kesäkuun lopussa 105 asiakkaan osalta (80 asiakasta 3/2024). Palvelusetelillä kotihoidon järjestäminen on vaikeutunut, kun yksityiset palveluntuottajat eivät ole voineet ottaa viiveettä uusia asiakkaita tilapäiseen ja säännölliseen kotihoitoon.

Yhdeksän muistipoliklinikan osalta asiakkaat ovat päässeet lääkärin ja hoitajan ensi- ja kontrollikäynneille oikea-aikaisesti suunnitellussa aikataulussa. Varkauden ja Leppävirran osalta geriatriin työn siirto vuodeosastolle aiheuttaa viiveitä muistipotilaiden hoitoon pääsyyn maaliskuusta alkaen loppuvuodeksi.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman hankekokonaisuuksien on saatu käynnistettyä myös lääkeautomaatti- ja etähoivahankkeiden osalta, vaikka toimeenpanossa on edelleen haasteita kilpailutusprosessin haasteiden pitkittymisestä johtuen. Asumisen lyhythoidon kehittämisen osalta hanke käynnistyi toukokuussa 2024. Kotiutusyksikön toiminnan pilotti on käynnistynyt keskeisellä alueella kesäkuun alussa.

Toimeenpano asumispalvelupaikkojen vähentämisen suhteen on edennyt toimeenpanosuunnitelman mukaisesti alkaen maaliskuusta 2024. Kesäkuun loppuun mennessä omasta palvelutuotannosta oli vähennetty yhteensä 68 paikkaa tavoitteen ollessa 150 paikkaa vuoden loppuun mennessä. Asumisen ostopalvelupaikat ovat vähentyneet 4/2023 tilanteeseen verrattuna 57 paikalla.

Kotihoidon asiakastuntien osalta keskimääräinen asiakasaika laskenut n. 2h/kk/asiakas ajanjaksolla 1.1.-30.6.2024, joka tarkoittaa 640 000 euron kustannussäästöä kotihoidon asiakastuntihinnan mukaisesti laskettuna. Henkilötyövuosina tämä tarkoittaa 69 htv:n säästöä.

Sopeuttamistoimien etenemistä arvioitaessa on syytä huomioida, että ikääntymiskehitys itsessään lisää palvelujen kysyntää noin 5 %:lla.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäisen valvonnan sisällön ja toteutumisen osalta viitataan aiempaan osavuositarkastuksen sisältöön. Lisäyksenä aiempaan katsaukseen voidaan todeta varautumissuunnittelun eteneminen, josta esimerkkinä on tehty suunnitelma geriatrien palveluiden ja asiakasohjauksen henkilöstöresurssien kohdentamisesta perus, tehostettu ja täysvalmius tilanteessa. Toimialan merkittävimpana riskinä esille

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

nousee edelleen sopeutuksia sisältävän käyttösuunnitelman toimeenpanoon liittyvät aikatauluhaasteet ja lainsäädännön reunaehtojen toteutumisen asettaman rajoitteet (hoidon saatavuus/jonotus). Myös henkilöstön saatavuuteen liittyvät ongelmat näyttävät edelleen merkittävänä riskinä palveluiden järjestämisen näkökulmasta.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Toimintatuottojen toteuma on 56 % talousarviosta. Toimintakulujen toteuma on 50,3 %. Henkilöstökulujen toteuma on 48 % talousarviosta. Avustusten toteuma on 70 %, mikä selittyy pääosin omaishoitopalkkioiden kertymisellä. Palvelujen ostojen toteuma on 51 %. Katetasolla toteuma on 49 %. Talousnäkökulma koko vuoden osalta kuvataan erillisessä ennusteessa, näkökulman kuitenkin ennakoimaan heikentyneen sopeuttamistoimenpiteistä huolimatta.

IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	AlkuperäinenTA2024	Muutettu TA2024	Tot. 1-6/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	52 200	52 200	29 240	56,0
Toimintakulut	-290 600	-290 857	-146 197	50,3
Toimintakate	-238 400	-238 657	-116 957	49,0

Toimialan toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Toimialan käyttösuunnitelmaan liittyy merkittäviä sopeutustoimenpiteitä, joiden etenemistä on kuvattu yllä. Sopeutustoimenpiteiden seurauksena palveluiden saatavuus (jonottaminen) on lisääntynyt. Samanaikaisesti kehitettävien korvaavien ja ennaltaehkäisevien palveluiden avulla tilannetta pyritään helpottamaan. Omaishoitopalkkioiden kertymistä yli talousarvion selittää budjetointivirheiden lisäksi sopeuttamistoimenpiteiden vaikuttavuuden hitaus. Lisäksi on syytä korostaa, että omaishoito on vaihtoehtokustannus omalle tuotannolle. Aluehallitukselle on tehty esitys talousarvion tarkastamisesta tältä osin.

Tavoitteet/mittarit

Mittarit	Tavoitetaso	Toteuma 1-3/2024	Toteuma 1-6/2024
Omaishoidon piirissä olevat, % yli 75 v *)	4,5	4,4	5,0
Perhehoidon hoitopäivien määrä ikääntyessä	10 000	809	1 506
Perhehoidon asiakasmäärä ikääntyneissä, **)	50	10	11
Yli 75 v. %-osuus asumisen eri palvelumuodoissa: Ympäri vuorokautinen asuminen	6,7	7,8	7,0
Yli 75 v. %-osuus asumisen eri palvelumuodoissa: Yhteisöllinen asuminen	2,0	0,0	0,0
Yli 75 v. %-osuus asumisen eri palvelumuodoissa: Laitoshiito	0,1	0,5	0,3
Säännöllisen kotihoidon peittävyys, % yli 75 v., ***)	16,0	9,2	10,1

*) Omaishoidon asiakkaat: Voimassa olevat päätökset

**) Perhehoidon luvut kumulatiivisia

***) Kotihoito: THL:n mukainen kumulatiivinen luku

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteuma 1-3/2024	Toteuma 1-6/2024
Kannustamme ja tuemme asiakkaitamme osallisuuteen ja omatoimisuuteen.	Toteutuu. Strategisia tavoitteita edistämme tuottavuus-taloudellisuusohjelman eri hankkeissa, uuden palvelujärjestelmän suunnittelussa ja valmistelussa olevassa vanhuspalvelulain 5 §:n mukaisessa suunnitelmassa ikääntyneen väestön tukemiseksi.	Kuten 1-3 Ennaltaehkäisevien toimenpiteiden vaikuttavuus ei ole korvannut täysimääräisesti kevenevän palvelurakenteen mukaista palvelujen kysyntää.
Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat.		
Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita.		
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta.		
Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä.		
Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita.		
Talous on tasapainossa.		

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

1.9 1TA61 Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut

Toiminta

Pelastustoiminta:

Pelastustoiminta on toteuttanut palveluntuotantoa palvelutasopäätöksiä kirjain yleisperiaatteiden mukaisesti. Painopisteitä ovat olleet lakisääteiset tehtävät sekä toiminnan uudelleen organisointi varallaolon sekä työajan muutoksista johtuen. Pelastusasemien suunniteltu henkilöresurssi on ollut vajaa sopeuttamistoimien takia. Akuutteja poissaoloja on paikattu valmiussiiroin toisilta pelastusasemilta sekä hälytysvasteiden muutoksilla.

Pelastustoiminta on käynnistännyt palvelutasopäätöksen sisältökirjauksien mukaisesti mm. seuraavat kehityshankkeet: Trail-kalustohallintaohjelman käyttöönotto, alustoiminnan kehittäminen, henkilöstön osaamisprofiilin määrittäminen, pelastustoimen tietopankki, omavalvonnan kehittäminen ja julkisen hallinnon turvallisuusverkko-toiminta (TUVE) käyttöönottoprojekti. Sisäisen koulutuksen kehittäminen edellyttää tähän suunniteltua koulutussuunnittelijaa, jonka osalta pelastuslaitos on laatinut kehityshankkehakemuksen.

Pelastustoiminnan valmiuteen sisältyvä vapaamuotoinen varallaolo päättyy seuraavasti: 2.4.2024 sivutoiminen henkilökunta ja välillä 9/2024–12/2024 päällystön vapaamuotoinen varallaolo. Varallaolon päättymisen myötä pelastuslaitos uudistaa samanaikaisesti pelastustoimen johtamisjärjestelmän omalla toiminta-alueella. Johtamisjärjestelmän uudistaminen toteutetaan samanaikaisesti pelastustoimen hallinnonalan (SM) valtakunnallisen johtamisjärjestelmän uudistamisen kanssa.

Pelastustoiminnan palveluyksikkö tuo esille pelastustoimintaan kohdistuvat haasteet ja merkittävät kustannuspaineet. Rahoituksen on oltava riittävää pelastustoiminnan lakisääteisiin tehtäviin ja palvelujen toteuttamiseen (riskiperusteisesti). Kyseessä on pelastustoiminnan palveluiden saattaminen lakisääteiselle tasolle, ei palvelutason parantamisesta suhteessa nykytilaan.

Onnettomuuksien ehkäisy:

Uudet vuoden 2024 aikana rekrytoidut henkilöt on saatu kokonaisuudessaan riviin ja perehdytettyä tehtäviin. Olemassa olevat palotarkastajien virat ovat täynnä ja toiminnot alkavat normalisoitua. OE-toimintoja sekä palotarkastajan työajan käyttöä on tehostettu merkittävästi. Positiivisia tuloksia on saatu esim. tapahtumaturvallisuuden viranomaisyhteistyöhön liittyen.

Toimintoja kehitetään edelleen laajasti. Resurssihaasteita on edelleen osassa toiminnoissa tehostamistoimenpiteistä huolimatta, tästä tärkeimpänä paloriskitoiminta; toimintaa ylläpidetään ja suoritteita tehdään, mutta toiminnon kehittämiseen ja erityisesti viranomaisyhteistyöhön ei ole tällä hetkellä sitouttaa resurssia, mikä haittaa tärkeän viranomaisyhteistyön tekemistä esim. HVA:n sos.terv. viranomaisten kanssa.

Ensihoito:

Ensihoitoa on toteutettu ensihoidon palvelutasopäätöksen mukaisesti. Ensihoitotehtävien määrä on vähentynyt n. 13% viime vuoden samaan seurantajaksoon verrattuna. Ensivastetehtävien määrä on noussut viime vuoden samaan seurantajaksoon verrattuna. Alue-ensihoitajatoimintaa on jatkettu.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Pelastustoimen varautuminen:

Pelastustoimen varautumisessa on merkittävä henkilövajaus ja valmiussuunnittelussa on korjausvelkaa. Pelastuslaitoksen evakointisuunnittelua on edistetty yhteistyössä SM:n, PV:n, Ikaros-verkoston ja kuntien kanssa, muiden keskeisten suunnitelmien päivittäminen on kesken.

Hyvinvointialueen varautuminen:

Konsernihallinnon varautumista ja valmiutta on edistetty ja käsitelty hyvinvointialueen työryhmissä sekä päivitetty valmiussuunnitelmia (esim. HVA viestintä) ja järjestetty onnistuneesti valmiusharjoitus 22.5., johon kuului myös tiedotustilaisuus. Pohjois-Savon hyvinvointialueen evakointisuunnitelma (yleinen osa) on valmis, menossa tarkastus/hyväksyntä. Hyvinvointialueen varautumisessa on merkittävä henkilövajaus.

Turvallisuuspalvelut:

Turvallisuuspalveluiden keskeisenä painopisteenä positiivisen turvallisuuskulttuurin luominen koko hyvinvointialueelle. Taloudellinen tilanne ei ole mahdollistanut riittävää resurssointia mm. vartiointin järjestämiseen ja turvallisuusjärjestelmien ylläpitoon.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Toimialan valvonnan painopisteiksi on määritelty pelastusasemien varallaolon päättymiseen liittyvä pelastustoiminnan suorituskyvyn muutosten tarkastelu sekä pelastustoimen omavalvonnan kehittämisen kiinteäksi osaksi arjen palveluntuotantoa.

- **Talouden seuranta**

Talouden seuranta on toteutettu esihenkilöiden toimesta toimintayksikkötasolla sekä tunnusluvut on käsitelty kaikissa toimialan johtoryhmän kokouksissa. Toimivaltuuksien ylityksiä ei ole havaittu.

- **Varautuminen**

Varautumisen ja valmiussuunnittelun osalta konsernipalveluilla ja toimialalla on tunnistettu kehittämistarpeita lakisääteisten valmiussuunnitelmien osalta, joiden osalta myös Itä-Suomen aluehallintovirasto on kiinnittänyt huomiota.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Toimialan vastuulla olevien palvelujen ylätasoinen kuvaukset (tehtävät ja palvelut –kartta) on laadittu 100 % ARC-järjestelmään (1-vaihe). Palvelu- ja prosessikuvauksen laadinnan kokonaisuutta ja aikataulua on käsitelty toimialan johtoryhmässä maaliskuussa ja huhtikuussa 2024. Pelastustoimen tiedonhallinnan kokonaisuus on valmis katselmoitavaksi ja seuraava tapaaminen on sovittu.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Toimintatuotoissa talousarvion raamiin merkittyä 0,575 milj. euroa ei täysimääräisesti pystytä saavuttamaan.

Toimintakuluissa henkilöstökulujen arvioidaan toteutuvan noin 1 milj. euroa talousarviota suurempina. Henkilöstökulujen arvioituun ylitykseen vaikuttavat mm. järjestelyvaraerä, hoitotason ensihoitajille 1.2.2024 alkaen maksettu lisä sekä sopimushenkilöille suunniteltu aktiivisuusraha, joita ei voitu huomioida talousarvion yhteydessä. Kasvaneet työtaturma- ja sairauspoissaolot vaikuttavat

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

määräaikaisen henkilöstön palkkakulujen kasvuun. Kesäajan pitkäkestoiset ja runsaslukuiset maastopalot ovat lisänneet henkilöstökuluja.

Palvelujen ostojen arvioidaan toteutuvan 0,6 milj. euroa talousarviota suurempina. Palvelujen ostojen arvioituun ylitykseen ovat vaikuttamassa mm. tietohallinnosta siirtyneet virve-käyttökustannukset sekä vartiointipalvelujen talousarviota suurempi ennuste.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen sisäisten ohjeiden mukaisesti toimintakuluihin arvioidaan siirtyvän talousarviomuutoksilla toimialan osuus järjestelyvaraerästä sekä virve-käyttökustannukset. Järjestelyvaraerän euromäärä täsmentyy hyvinvointialueen henkilöstöhallinnon ilmoittaman laskelman jälkeen.

Ensihoitopalveluun sisältyvän Sote-sopimuksen takautuvat palkankorotukset tulivat voimaan 1.2.2024 alkaen ja ensihoitohenkilöstön tehtäväkohtaisten palkkojen korotus 1.6.2024.

Toimialan toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

PELASTUSTOIMI JA TURVALLISUUSPALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	AlkuperäinenTA2024	Muutettu TA2024	Tot. 1-6/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	3 200	3 200	1 117	34,9
Toimintakulut	-29 950	-29 994	-15 485	51,6
Toimintakate	-26 750	-26 794	-14 368	53,6

Talouden ennustetta ja toteutumista seurataan kuukausittain palveluyksiköittäin ja toimintayksiköittäin esihenkilöiden toimesta.

Pelastustoiminta on laskennallisesti sopeuttanut pelastusasemien henkilövahvuutta 24 htv:n osalta. Sopeutustoimenpiteet kohdistuvat Kiuruveden, Lapinlahden, Nilsiä, Leppävirran, Suonenjoen ja Varhauksen pelastusasemille. Sopeutustoimenpiteet konkretisoituvat vaiheittain vuoden 2024 aikana.

Turvallisuuspalvelut on karsinut vartiointisopimusten sisältöä ja siirtänyt mm. hälytys- ja tilausvartiointikustannuksia yksiköille. Turvatekniikkaan liittyviä elinkaarivaihtoja ei ole tehty ja varustehankintoja on sopeutettu talousarvion mukaiseksi.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Mittarit

Mittarit	Tavoitetaso	Toteuma 1-3/2024	Toteuma 1-6/2024
Pelastustoiminnan tehtävämäärä	4 050	873	2 031
Yksiköiden yhteenlaskettu henkilömäärä pelastustoiminnan tehtävässä	5	5	5
Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika (mediaani)	9:15 min	8:43 min	9:23 min
Palotarkastusten valvontasuunnitelman toteutuminen (valvontakohteet A1-A8, hoito- ja huoltolaitokset, omavalvontakohteet)	100 % 1.900	12% 230	29% 557
Turvallisuuskoulutukseen ja -viestintään osallistuneet henkilöt	41 000	11 973	27 853

Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteuma 1-3/2024	Toteuma 1-6/2024
<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Talous on tasapainossa. 	<ul style="list-style-type: none"> * Pelastustoimi on ihmisten turvallisuudelle tärkeä toimija * Pelastustoimen palvelut toteutuvat riskeiltään samankaltaisilla alueilla yhdenmukaisesti * Pelastustoimen palvelut tuotetaan vaikuttavasti lähipalveluna * Pelastustoimen palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti 	<ul style="list-style-type: none"> * Pelastustoimi on ihmisten turvallisuudelle tärkeä toimija * Pelastustoimen palvelut toteutuvat riskeiltään samankaltaisilla alueilla yhdenmukaisesti * Pelastustoimen palvelut tuotetaan vaikuttavasti lähipalveluna * Pelastustoimen

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

1.10 1TA11 Konsernihallinto

Toiminta

Toimielinorganisaatio

Toimielinorganisaation osalta työskentely on ollut suunnitelmallista raportointijaksolla 1-6/2024. Toimielimet ovat pääsääntöisesti noudattaneet laadittua kokousaikataulua.

Strategisten hankkeiden myötä luottamushenkilöille hankitun Aimoa -sähköisen asiointipalvelu saatiin täysimääräisesti käyttöön ja integraatio Monetran Personec palveluun. Aimoa palvelee luottamushenkilöitä digitalisoimalla ja yhtenäistämällä ilmoitus- ja korvausasioiden käsittelyprosessin. Lisäksi on jatkettu projektia toimielinorganisaation kehittämiseksi yhdessä FCG:n kanssa. Projektissa arvioidaan hyvinvointialueen nykyistä toimielinjärjestelmää sekä tuotetaan tietoa toimielinrakenteen ja toimielinten tehtävien kehittämistä varten sekä laaditaan vaihtoehtoisia malleja.

Omistajaohjaus ja sisäinen valvonta

Palvelualueen toiminta on ollut talousarvion mukaista ja nettokustannusten toteuma 22,4 prosenttia talousarviossa arvioidusta, eikä erityisiin korjaaviin toimenpiteisiin ole tarvetta.

Viestintä ja markkinointi

Pohjois-Savon hyvinvointialueen alkuvuosi keskittyi paitsi toimivien sisäisten käytäntöjen ja tehtävien kehittämiseen, myös intensiiviseen viestintä- ja markkinointityöhön henkilöstölle ja alueen asukkailla. Jo yhteistoimintaneuvottelujen ollessa käynnissä tehtiin viestinnässä sisäistä arviointia siitä, mikä olisi palvelutoimialoja nykyistä paremmin palveleva toimintamalli. Näin alkuvuonna voitiin jo valmistella yt-neuvotteluiden puitteissa päätetystä kumppanuusmalliin siirtymisestä, joka viestinnässä näkyi mittavina tehtäväkuvien muutoksina. Alkuvuonna käytiin säännöllisesti keskusteluja koko yksikön sisällä uusista tehtäväkuvista, vastuualueista ja toimintamalleista. Oma toimintaa ja sen tehokkuutta arvioitiin laajasti. Siirtyminen uusin tehtäväkuviin tehtiin 1.5 ja samalla yksikköön siirtyi kolme uutta viestinnän työntekijää, jotka olivat aiemmin työskennelleet muualla organisaatiossa.

Viestintä- ja markkinointipalveluiden sisäisen arviointityön ohella olivat vuoden ensimmäiset puoli vuotta myös perustehtävien osalta kiireistä aikaa. Verkkosivuilla vietin loppuun kehittämisprojekteja IsteKin kanssa ja valmisteltiin syksyllä käynnistyvää verkkosivujen uudistusprojektia. Kuuden kuukauden aikana hyvinvointialueen verkkosivuilla oli noin 754 000 vierailua ja suosituimpia sivuja olivat yhteystiedot (n. 88 600 käyntiä), Lääkärin vastaanotto-osio (n. 73 600 käyntiä) ja KYS-osio (n. 65 300 käyntiä). Sosiaalisessa mediassa perehdyttiin uusia somelähettiläitä ja päivitettiin eri sisältöjä viestintäyksikön hallinnoimille kuudelle eri somekanavalle ja tuettiin useita yksiköitä heidän omien somekanaviensa koordinoinnissa. Mediatyöskentelyn saralla erityisesti palvelurakennemuutostyö työllisti viestintää ja yksikkö koordinoikin kuuden kuukauden aikana yhteensä yli 120 haastattelupyyntöä tai muuta median yhteydenottoa.

Päätösviestintää kehitettiin luomalla alkuvuodesta uusi päätösviestinnän uutiskirje, jonka tavoitteena on kertoa hyvinvointialueen eri sidosryhmille päätöksistämme, toiminnastamme ja suunnitelmistamme ja näin lisätä läpinäkyvyyttä ja tehostaa viestintäämmme mm. kuntiin. Uutiskirjeellä on kesään mennessä jo yli 700 tilaajaa, joten sille ilmiselvästi oli vahva tilaus. Verkkosivuille perustettiin uusi päättäjien ja henkilöstön blogi-osio, johon hyvinvointialueen eri päättäjät säännöllisesti kirjoittavat ajankohtaisista teemoista.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Henkilöstöviestinnän saralla vietiin läpi Pulssi-intran tekninen uudistusprojekti ja lähetettiin yhteensä 12 suosittua koko henkilöstön uutiskirjettä. Viestintä tukee ja kouluttaa säännöllisesti eri yksiköitä, joilla on oma uutiskirje. Näitä yksiköiden omia uutiskirjeitä on yhteensä jo 15. Viestintä myös julkaisee erilaisia sisältöjä Pulssi-intrassa, joiden tavoitteena on luoda hyvää yhteishenkeä ja positiivista organisaatiokulttuuria – tästä esimerkkinä Minun harrastukseni-sarja, jossa kerrotaan eri työntekijöiden tavoista viettää vapaa-aikaansa, tai Luovuutta & taitoa-sivusto, jossa henkilöstö voi esitellä eri taidonnäytteitään.

Yhteistyössä markkinointitoimistokumppanin, henkilöstöhallinnon ja rekrytointiyksikön kanssa viestintä- ja markkinointipalvelut valmisteli ja työsti uutta työnantajamielikuvakonseptia. Uuden työnantajamielikuvan jalkautussuunnitelma on valmis ja käynnistyy heti lomien jälkeen sisäisellä kiitävyyttä- ja työkaveria-kampanjalla. Yksikkö myös työsti ja valmisteli huhtikuussa julkaistua laajaa työnantajamainetutkimusta yhteistyössä rekrytointiyksikön kanssa, jonka tulokset julkistettiin kesäkuussa ennen lomia. Tehtävänjakoa ja yhteistyötä rekrytointiyksikön kanssa selkeytettiin rekrytointimarkkinoinnin osalta ja rekrytointimarkkinointia tuettiin monin keinoin, mm. koordinoimalla maksullista somemainontaa ja työntekijöiden uratarinoita julkaisemalla.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Konsernihallinnon budjettiraamin ylitys ilman sopeuttamistoimenpiteitä on noin 11 miljoonaa euroa. Ylitys johtuu Kevan tasausmaksusta. Tasausmaksu on koko hyvinvointialueen yhteinen kulu ja sopeuttamistoimet ovat siten toimialojen yhteisiä.

KONSERNIHALLINTO SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	AlkuperäinenTA2024	Muutettu TA2024	Tot. 1-6/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	0	0	70	
Toimintakulut	-37 000	-37 058	-11 332	30,6
Toimintakate	-37 000	-37 058	-11 262	30,4

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

1.11 1TA12 Hallintopalvelut

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan hyvinvointialueen sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus. Hallintopalveluiden toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Vuoden 2024 sisäisen valvonnan painopisteinä hyvinvointialuetasoisesti ovat talouden säännölliset kontrollit (ml. toimivaltuuksien noudattaminen ja talous- ja tuottavuusohjelman seuranta), häiriötilanteisiin varautuminen (valmiussuunnitelmien ajantasaisuus) sekä prosessien ja palvelujen kuvaaminen Arter IMS- ja ARC-järjestelmiin.

- **Talouden seuranta**

Talouden seurantaan liittyvä asiakokonaisuus on ollut käsiteltävänä toimialan johtoryhmän kokouksissa kahden viikon välein. Toimivaltuuksien ylityksiä ei ole havaittu. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisten toimenpiteiden etenemisestä on raportoitu (kuukausittain/sovitulla tavalla) ja ohjelman toimialatasoinen seuranta on toteutunut säännönmukaisesti johtoryhmässä kuukausittain.

- **Varautuminen**

Varautumisen aihekokonaisuutta ei ole vielä käsitelty.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Toimialan vastuulla olevien palvelujen kuvauksia on laadittu ARC-järjestelmään. Pääosa kuvauksista on valmistunut. Tiedonhallintalain edellyttämiä prosessikuvauksia on laadittu toimialan palveluista. Palvelu- ja prosessikuvausten laadinnan kokonaisuutta on käsitelty toimialan johtoryhmässä tammi-kuussa 2024.

Toimialan merkittävimpiä riskejä ovat tällä hetkellä henkilöriskit. Kaikkiin avoinna oleviin tehtäviin ei ole saatu osaavia hakijoita. Tämä riski on konkretisoitunut erityisesti kirjaamossa.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Toimintakulut ylittävät tarkastelujaksolla talousarvion. Kiinteistöhallinnon osalta 1–6/2024 ennuste ylittää talousarvion noin 3,8 M€ johtuen mm. toimitilojen siivoukustunnusten, energiakustannusten (lämmitys ja sähkö) ja vuokratunnusten ylityksistä. Vuoden 2023 energiakustannuksia (lämmitys ja sähkö) on kirjautunut vuodelle 2024 noin 1,15 M€, joka selittää osaltaan ennusteen ylittämistä. Henkilöstökustannukset alittavat talousarvion, johtuen pois siirtyneistä henkilöistä, eläköityneistä ja täyttämättömistä tehtävistä.

Toimialan toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

1PA121 Yleishallinto

Yleishallinnon osalta raportointijaksolla 1–6/2024, toiminta on ollut normaalia ja keskittynyt edelleen toimintaprosessien ja -mallien sekä yhteisten toimintatapojen kehittämiseen ja jalkauttamiseen. Kirjaamon toiminnan osalta henkilöstöresursseihin on saatu toivottua parannusta, kun yksi uusi asiantuntijasihteeri aloitti kesäkuussa.

Arkistojen osalta toiminta on säilynyt ennallaan ja ollut normaalia.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Raportointijaksolla on saatu kehitettyä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon muistutusprosesseja että raportointia yhdessä palvelutuotannon kanssa.

Strategisiin hankkeisiin kirjattua kirjaamotoimintojen automatisointia on pyritty edistämään yhdessä Isteikin kanssa, mutta projekti ei ole edennyt toivotulla tavalla.

1PA122 Oikeudelliset palvelut

Oikeudellisten palveluiden osalta työskentely on ollut suunnitelmallista raportointijaksolla 1–6/2024. Toiminta on keskittynyt prosessien ja toimintamallien ja kehittämiseen ja jalkauttamiseen yhdessä muiden toimialojen kanssa, esimerkkinä vahingonkorvaukset.

Raportointijaksolla henkilöstöresurssit ovat olleet seuraavat: lakimies (3), tietosuojavastaava (1) ja tietosuojasiantuntija (2).

1PA123 Kiinteistöhallinto

Kiinteistöhallinnon toiminnan osalta raportointijakso 1–6/2024 eteni pääosin suunnitellusti. Ensimmäisen puolen vuoden aikana keskeisimpinä tehtävinä on ollut toimitilojen hallinta ja ylläpito sekä rakennushankkeiden edistäminen. Toimintatapoja ja varsinkin sisäilmaprosessia on saatu kehitettyä. Erilaisia toimitiloihin liittyviä sähköisiä palvelupyyntöjä on tullut ensimmäisen puolen vuoden aikana noin 5 800 kpl, joista sisäilmailmoituksia oli noin 100 kpl. Toimitiloihin liittyviä muutos- ja korjaustarpeista on tullut palvelutoimialoilta useita ja näistä on voitu käynnistää vain toiminnan kannalta välttämättömät haasteellisen taloustilanteen takia.

Strategisten hankkeiden osalta kiinteistö- ja toimitilastrategian valmistelua on tehty ja keskeisiä rakennushankkeita on edistetty hyväksytyjen investointisuunnitelmien 2023 ja 2024 mukaisesti.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

1PA124 Hankinta- ja tukipalvelut

Toimintavuoden tammi-kesäkuussa hankinta- ja tukipalveluissa pääpaino on ollut palvelujen yhdenmukaistamisen rinnalla päätettyjen sopeuttamisratkaisujen läpivieminen sekä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisten kehittämistoimenpiteiden toteuttamiseen hyvinvointialueen laajuisesti. Toiminnan tehostamisprojektit ja palvelu- sekä tuotevalikoimien karsinta on näkynyt sopeuttamistoimenpiteinä kaikissa palvelukokonaisuuksissa. Aineiden, materiaalien ja tuotteiden kohdalla toivottu kehitys on lähtenyt hyvin etenemään, mutta palvelujen ostossa tilanne ei ole edennyt toivotulla tavalla. Työtä jatketaan toimialojen kanssa määrätietoisesti.

Hankintojen kilpailutusnäkömää on saatu rakennettua siten, että hankinnat voidaan toteuttaa huolellisesti suunnitellen ja hyvissä ajoin ennakoiden. YTA –yhteishankintojen määrää on suunnitelmassa lisätty hyvässä yhteistyössä muiden hyvinvointialueiden kanssa.

Edelleen kaikkia tukipalveluja läpileikkaava tehtävä on kuluvan vuoden aikana valikoimahallinnan mallintaminen ja saattaminen tuotantoon. Tässä onnistumisella on suuri merkitys niin toiminnan kuin kustannusten kehittymisen kannalta.

HALLINTOPALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	AlkuperäinenTA2024	Muutettu TA2024	Tot. 1-6/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	5 800	5 800	2 911	50,2
Valmistus omaan käyttöön	1 400	1 400	568	40,6
Toimintakulut	-98 301	-98 344	-50 430	51,3
Toimintakate	-91 101	-91 144	-46 951	51,5

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

1.12 1TA13 Henkilöstöpalvelut

Yleiskuva

Henkilöstöpalveluiden toimialalla on edelleen kriittisenä tehtävänä erityisesti yhteistoimintamenettelyjen toimeenpano. Tämän lisäksi on jatkettu sekä taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman että strategisen HR-ohjelman toimeenpanoa (henkilöstöresurssien ennakoiva kokonaissuunnittelu, johtamisen kehittäminen, kansainvälinen rekrytointi, osaamisen kehittäminen, työnantajamielikuvan vahvistaminen). Ylimmän ja keski johdon valmentavan johtamisen koulutukset ovat edenneet suunnitelmallisesti.

Toiminta

Keskitetty sihteeripalvelut

Keskitettyissä tekstinkäsittelypalveluissa saneluiden purkamisen tilanne on ollut kesän ajan ruuhkainen erityisesti KYSin toiminnoissa. Ruuhkaisuutta on saatu osittain hallintaan laajentamalla tekstinkäsittelijöiden osaamista niin, että he purkavat poikkihallinnollisesti saneluita.

Työhyvinvointi- ja työsuojeluyksikkö

Soveltuvan työtehtävän haku Kuntarekryn kautta on otettu vuoden alusta alkaen tehostettuun käyttöön. Kesäkuun loppuun mennessä oli työkyvyllä soveltuvaan työhön saatu työllistettyä vakituisen työtehtävään 20 henkilöä ja määräaikaiseen työtehtävään 29 henkilöä.

Palvelussuhdeyksikkö

Palvelussuhdeyksikössä on vuoden ensimmäisellä neljänneksellä tuotettu palvelua tasalaatuisesti. Sähköposteihin vastausaika on keskimäärin noin 5 arkipäivää, joten vuoden 2023 ruuhkista palveluntarjonnassa on päästy ajan tasalle. Palveluiden kehittämistä ja jalkauttamista jatketaan edellisen vuoden tapaan, HR-raportointiapu toimialoille on yhtenä tiiviinä kehittämiskohteena. Suurena muutostyönä maaliskuussa alkoi SOTE-sopimuksen hinnoittelutunnusten muutokset, joka on iso askel SOTE-sopimuksen piirissä olevien palkkaharmonisaatiotyötä. Palkankorotusten suuruus tulee olemaan n. 4,3–5% suuruinen hyvinvointialueella.

HR-kumppanuusyksikkö

HR-kumppanuusyksikkö on aloittanut toimintansa osana palvelussuhdeyksikköä 8.5.2024. HR-kumppanuusyksikkö tukee palvelutuotannon toimialoja henkilöstö- ja hallintoasioissa. HR-kumppanuustoiminnan tavoitteena on varmistaa palvelutuotantoon riittävä ja ennakoiva henkilöstöhallinnon tuki sekä valvoa, että toimialoilla toimitaan yhdenmukaisesti hyvinvointialueen taloushallinnon, henkilöstöhallinnon, hallinnon, viestinnän, koulutuksen, kehittämisen ja tietojohdamisen asioissa ja linjauksissa. Toiminta on käynnistynyt aktiivisesti ja yhteistyötä on edistetty ja toimintamallia hiottu niin palvelussuhdeyksikön sisällä kuin palvelutuotannon toimijoidenkin ja muiden sidosryhmien kanssa toisen vuosineljänneksen aikana.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäinen valvonta on kohdennettu D10 henkilöstöpäätöksiin. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman seuranta henkilöstöhallinnon toimialalla on käynnissä ja vastuuroolit sovittu.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

- **Talouden seuranta**

Talouden seurantaan liittyvä asiakokonaisuus on ollut käsiteltävänä toimialan johtoryhmän kokouksissa. Toimivaltuuksien ylityksiä ei ole havaittu. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisten toimenpiteiden etenemisestä on raportoitu sovitulla tavalla ja ohjelman toimialatasoinen seuranta on toteutunut säännönmukaisesti johtoryhmässä.

- **Varautuminen**

Henkilöstöhallinnon varautumissuunnittelua on toteutettu osana kokonaisvarautumista. Erityisinä teemoina mm. Lakkovarautuminen ja pankkihäiriöihin varautuminen.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Henkilöstöpalvelujen toimialueella 1PA13 on alkuvuodesta kiinnitetty huomiota prosessien tekemiseen ARC-järjestelmään, kaikki henkilöstöhallinnon toimintayksiköt onkin avannut ydinprosessit ARC:tiin.

Toimialan merkittävimpiä riskejä ovat tällä hetkellä henkilöstösaatavuuden turvaaminen ja sairauspoissaolojen hallinta sekä työterveyshuollon tuottavuustoimien toimeenpano. Riskien pienentämiseksi on suunniteltu oman varahenkilöstön ja keikkatyöläisten resurssin vahvistamista talousarvion sallimissa rajoissa keinona hallita toimialojen vuokratyövoiman käyttöä hoitotyössä.

Henkilöstöpalveluiden sisäiset seurantamittarit ja tavoitteet

*raportoidaan seuraavan kerran tammi-syyskuun osavuositarkastuksessa

Seurantamittarit	Vuosi 2024	Toteutunut 1–6/2024 *)
Palvelussuhdeyksikkö	Esihenkilöille palvelussuhdekoulutuksia joka kuukausi. Palvelupyyntöjen käsittelyviiveet ovat alle 7 päivää.	
Työhyvinvointiyksikkö	Sairauspoissaolojen määrä on hyvinvointialuetasoisesti alle 18 kalenteripäivää/työntekijä. Aino Health esihenkilötyössä hälytysrajat toteutuvat yli 90 %:sti. Työhyvinvointikyselyssä QWL-indeksi on valtakunnallisen suosituksen mukaisesti 60.	
Työsuojeluyksikkö	Vaaratapahtumailmoitukset ja niiden käsittely (90 %). Riskienarviointi kaikkiin yksiköihin (100 %).	

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

	Työtapaturma ja ammattitauti-tilastot.	
Rekrytointiyksikkö	Rekrytointiprosessista kyselyn tulokset. Hakijoiden määrä rekrytoinneissa.	
Henkilöstön kehittämissyksikkö	Kehityskeskustelujen määrä yli 60 % henkilöstöstä. Sisäisen täydennyskoulutuksen määrä yli 30 %. Verkkokoulutuksen määrä yli 30 %. Ulkoisen täydennyskoulutuksen määrä alle 30 %. Toimialakohtaiset yhteisökoukukset 4 kertaa vuosi. Työn tuottavuuden seuranta.	
Keskitetty sijaishallinta	Akuutin sijaishallinnan täyttöaste on 95 %.	
Keskitetty sihteeripalvelut	Työtilanne- ja henkilöstöressurssiseuranta alueittain Teksintäksittelyn sanelumäärät sekä puretut/purkamattomat sanelut (h/min.) erityispalveluissa.	

Talous

Henkilöstöpalvelujen 1TA13 talousarvion toteuma on 1–6 kk osalta 45 % talousarviosta, joka osoittaa, että ensimmäisen kvartaalin osalta henkilöstöpalvelut on pysynyt talousarviossa.

Henkilöstöpalvelujen sisälle kuuluu Keskitetty palvelut palvelualue 1PA137, jossa suurin osa hoitotyön henkilöstöä. Pelkästään 1PA137 talouden toteuma on 23 % talousarviosta.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Työterveyshuollon maksutuotot on varattu talousarvioon arviolta 1,74 milj. euroa liian suurina. Tulojen vajeen kattaminen pyritään kompensoimaan säästöinä ostopalveluissa. ICT kustannusten ja tietohallintoon keskitettyjen ostojen kirjautuminen on selvitettävänä, koska ilmennyt että sekä budjettivarausta että kuluja on molemmilla toimialoilla. Varahenkilöstön vahvistamista on suunniteltu 1.6.2024 alkaen, joten muutokset näkyvät palkkakustannuksissa kesäkaudesta alkaen.

HENKILÖSTÖPALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	AlkuperäinenTA2024	Muutettu TA2024	Tot. 1-6/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	6 300	6 300	2 676	42,5
Toimintakulut	-69 000	-68 817	-30 738	44,7
Toimintakate	-62 700	-62 517	-28 062	44,9

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

1.13 1TA14 Talouspalvelut

Toiminta

Hyvinvointialueen omistajaohjaus, riskienhallinta sekä sisäinen valvonta siirtyivät talouspalveluiden vastuulle toukokuussa yhteistoimintamenettelyiden seurauksena.

Talouspalvelut

Talouspalvelut on kehittänyt ostolaskujen prosesseja aktiivisesti. Kehitetty myös Monetran ja Hyvinvointialueen välistä toimintaa, joka on tuonut helpotusta ja sujuvuutta toimintoihin. Talouspalvelut on ollut mukana testaamassa ja määrittelemässä Saga sosiaalihuollon järjestelmän talouden liittymissä ja toiminnoissa. Tarkastelujakson aikana ostolaskujen käsittelyajat ovat nopeutuneet ja automatiikan rakentaminen on tuonut työajan säästöä ostopalveluista kuin myös hyvinvointialueella. Automatiikka helpottaa myös isojen laskumassojen tarkistamista ja käsittelyä. Laskuista reitittyy automaattisesti 49,06 % käsin reititettävistä ostolaskuista. Tämä on vaatinut paljon tausta määrittely työtä.

Arvonlisäveromuutokseen on valmistauduttu kevään 2024 aikana talousjärjestelmien osalta.

Rahoitus

Kassan riittävyys kuuden kuukauden osalta on ollut keskimäärin 36,6 päivää, joka vastaa vajaan kahden kuukauden maksuvalmiutta. Kohtuullisen hyvä maksuvalmius ensimmäisen puolen vuoden aikana johtuu rahoituslain 25 §:n mukaisesta varainhoitovuoden tammi- ja kesäkuussa maksettavista valtion korvauksista. Tammi- ja kesäkuussa maksetaan 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä.

Toukokuussa hyvinvointialueelle nostettiin lainanottovaltuuteen pohjautuen investointeja varten 50 miljoonaa euroa vaihtuvakorkoista lainaa ja tehtiin vastaavan suuruinen koronvaihtosopimus. Lainojen suojausaste kesäkuun lopussa oli 55%. Aluehallituksen hyväksymän korkoriskipolitiikan mukaan hyvinvointialueen ottamien lainojen suojausasteen vaihteluväli on 40 – 80 %.

Sosiaalirahoitustiimi

Vuoden 2024 aikana toimeentulotuen päätöksissä on pysytty lain mukaisissa käsittelyajoissa. Täydentävän toimeentulotuen osaamista on vahvistettu ja tuettu erilaisin toimintatavoin. 1.6.2024 alkaen päivitetyn soveltamisohjeen tulkinnan yhtenäistämistä koko pshvan alueella jatketaan aktiivisesti vuoden 2024 loppuun asti. Tavoitteena on tulkinnan yhtenäistäminen ennen Sagan käyttöönottoa. Väli-tystiliasiakkaiden määrät ovat hieman lisääntyneet. Jos määrät jatkavat tasaista kasvua, se edellyttää muutoksia tiimin työn järjestelyissä.

Lapsiperhepalveluiden toimistotyön tiimissä on vahvistettu osaamista lastensuojelun perintään liittyvän asiakasmaksun määrätyksen osalta ja siirrytty perhehoidon sähköisten sopimusten valmistelun käyttöönottoon keskisen ja koillisen alueella. Syksyn aikana perhehoidon sopimuksia aletaan valmistelemään koko pshvan alueella, mikä tulee lisäämään tiimin töitä. Sosiaalirahoitustiimissä on vuoden 2024 jatkettu aktiivisesti toiminnan edellyttämien resurssien tarkastelua sekä tarvittaessa uudelleen organisoitu työtehtäviä.

Sosiaalisen luoton hakemusten määrä on pysynyt edelleen vähäisenä. Korvaukset kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä on haettu 30.4.2024 saakka. Kotoutumislain mukaisia hoidon korvauksia

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

on haettu mm. sairaanhoidon ja lastensuojelun kuten asumispalvelujen osalta perhe- ja laitoshoidon alueella, myös laskennallisia korvauksia ja niiden lisäosia on haettu.

Sosiaalirahoitustiimi on osallistunut vahvasti Saga-projektiin toimittamalla tarvittavia esi- ja perustietoja sekä osallistunut erilaisten roolien ja prosessien käyttöönoton suunnitteluun. Sosiaalirahoitustiimissä aloitti työnsä Saga- projektin maksatuksen ja laskutuksen asioihin keskittyvä projektikoordinaattori.

Laskutusyksikkö

Laskutusyksikölle myönnettiin rahoitus kehittämissuunnitelman laadintaa varten toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen tarkoitetusta avustuksesta. Työ toteutettiin Monetra Pohjois-Savo Oy:n toimesta toukokuussa. Projektin tarkoituksena oli katselmoida laskutuksen prosessi ja tehdä toimenpidesuunnitelma laskutuksen ajantasaisuuden ja laadun parantamiseksi ja tehokkuuden nostamiseksi. Osa toimenpidesuunnitelmaan merkitystä kehittämistoimenpiteistä on toteutettu heti suunnitelman valmistuttua ja niiden toteuttamista jatketaan edelleen yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies toteutti tarkastuskäynnin hyvinvointialueelle toukokuun lopussa, jossa tarkastuksen kohteena olivat laskutus ja perintä. Tarkastuksessa käytiin erityisesti läpi sosiaali- ja terveydenhuollon maksujen laskutus- ja perintäprosesseja sekä perintäyhtiön käyttämistä maksujen perinnässä. Tarkastuskäyntiin osallistuivat eduskunnan edustajien lisäksi henkilöitä hyvinvointialueen talouden toimialalta sekä Monetra Pohjois-Savo Oy:stä.

Laskutuksen prosesseja on yhtenäistetty vuoden 2024 aikana, resursseja tarkasteltu sekä tarvittaessa työtehtäviä uudelleen organisoitu. Haasteita näiden toteuttamiseen asettavat useat eri asiakas- ja potilastietojärjestelmät. Projektit yhteisen sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmän ja terveydenhuollon potilastietojärjestelmän käyttöönotoista ovat käynnissä myös laskutuksen osalta.

Sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalveluiden omavastuulaskutuksessa on ollut viivettä lokakuusta 2023 alkaen. Viiveen syynä on ollut erittäin haasteelliset tietotekniset ongelmat, mm. kuljetuspalvelujärjestelmä ei ole tuottanut hyvinvointialueen vaatimusten mukaista laskutuskelpoista aineistoa. Muilta osin laskutus on pysynyt pääosin ajantasaisena.

Kokonaisuutena laskutuksen ajantasaisuus on huomattavasti paremmalla tasolla kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2023.

Controllerpalvelut/Raportointitiimi

Controllerpalvelut on tuotettu kumppanuusmallin mukaisesti toimialoille. Alkuvuodesta 2024 tehtiin kysely talouspalveluiden palvelutarjonnasta hyvinvointialueen henkilöstölle, jonka perusteella aloitamme kyselyyn perustuvien kehittämistoimenpiteiden toteuttamisen jatkossa.

Taloushallinnon ja kustannuslaskennan järjestelmien uusiminen on aloitettu. Samalla päivitetään taloushallinnon prosessien toimivuus ja niihin liittyvät kehittämiskohteet.

Talouden ja toiminnan raportteja on yhtenäistetty samaan visuaaliseen pohjaan ja tietoaltaalla on jatkettu tietopohjan kehittämistä yhdistämällä eri potilastietojärjestelmien tietoja.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Raportointitiimi on siirtynyt Strategian ja kehittämisen toimialueelle Tietojohtamisen palvelualueelle 1.8.2024 alkaen.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Talospalvelujen toimialan toimintamenojen toteuma näyttää kesäkuun lopussa 49 % talousarviosta. Toimintamenoissa on muodostumassa ylitystä palvelujen ostoissa, lähinnä kirjanpito- ja ICT:n ostoista. Luottotappiota arvioidaan tulevan tämän vuoden aikana noin 3 – 3,5 milj.euroa, määrähavaraus on 1,1 milj.euroa.

Toimintatuottojen toteuma on 53 % talousarviosta. Suurin osa tuotoista on kanttiinin myyntituottoja.

TALOUSPALVELUT SITOVA TAVOITTEET, 1000 €	AlkuperäinenTA2024	Muutettu TA2024	Tot. 1-6/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	1 200	1 200	641	53,4
Toimintakulut	-16 700	-16 772	-8 126	48,5
Toimintakate	-15 500	-15 572	-7 485	48,1

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Talospalvelujen toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Johtoryhmässä seurataan kuukausittain prosessien toimivuutta ja ajan tasaisuutta koko hv:een näkökulmasta, esim. ostolaskujen kiertoa, myyntilaskutusta, maksuvalmiutta, toimeentulotukien käsittelyaikoja, talouden seuranta.

- **Talouden seuranta**

Talospalveluiden toimialalla talouden seuranta toteutetaan toimialan johtoryhmän kokouksissa kerran kuukaudessa palvelualue- ja toimialatasoisesti. Toimivaltuuksien ylityksiä ei ole havaittu. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisten toimenpiteiden etenemisestä on raportoitu sovitulla tavalla ja ohjelman toimialatasoinen seuranta on toteutunut säännönmukaisesti johtoryhmässä kuukausittain.

- **Varautuminen**

Varautumisen aihekokonaisuutta on suunniteltu käsiteltäväksi Q4 aikana.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Palvelu- ja prosessikuvauksien laadinta on aloitettu ja niiden vieminen ARC- ja IMS- järjestelmiin on tekeillä.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

1.14 1TA15 Strategia ja kehittäminen

Toiminta

Tutkimuksen palvelualueen toiminta on jatkunut suunnitellusti ja lakisääteiset tehtävät on kyetty järjestämään. Strategisen ohjelman toimeenpano on jatkunut suunnitellusti. Ohjelman vaikutus näkyi jo Suomen Akatemian tammikuun haussa, jossa PSHVA:n tutkijat lähettivät ennätysmäärän rahoitushakemuksia. Ulkoista tutkimusrahoitusta on kahden ensimmäisen kvartaalin aikana saatu ennätyselliset noin 7.96 miljoonaa euroa. Uudet tutkimuskeskukset ovat vahvistaneet alueellisia ja kansallisia yhteistyöverkostoja sekä edistäneet alojensa tutkimusta ja näyttöön perustuvaa toimintaa PSHVA:lla ja itäisellä yhteistyöalueella. FICAN East on jatkanut kliinisten syöpälääketutkimusten vahvistamista Itäisellä yhteistyöalueella, edistänyt akateemista tutkimusyhteistyötä ja verkostoitumista alueella sekä osallistunut aktiivisesti FICANin kansalliseen toimintaan. Itä-Suomen biopankki on toteuttanut biopankkilain muutosten aiheuttamat toimenpiteet. Lakimuutoksen takia keskeytetty suostumusten keräys on aloitettu uudelleen. Biopankki on jatkanut terveyteen liittyvien tutkimusten, kuten Finngen -hankkeen tukemista ja käynnistänyt biopankkitoiminnan Etelä-Savossa hyvinvointialue Eloisassa.

Koulutuksen palvelualueen toiminnan avulla varmistettiin kaikkien alojen kansallisten ja kansainvälisten opiskelijoiden laadukas oppimis- ja ohjausprosessi, kehitettiin innovatiivisia ja monialaisia oppimisympäristöjä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa sekä varmistettiin henkilöstön jatkuva oppiminen, joka pohjautui osaamistarpeiden kartoitukseen, strategioihin sekä kansallisiin ja kansainvälisiin suosituksiin. Kliinisen koulutuksen keskus on järjestänyt elvytys- ja simulaatiokoulutusta henkilöstölle suunnitellusti. Keskus on järjestänyt myös kansallisia koulutuksia muun muassa aikuisten ja lasten hoitoelvytyksiin ja simulaatiokouluttajakoulutuksia. Mikrokirurgiakeskuksessa on järjestetty lääketieteen opiskelijoiden perusopetusta ja henkilöstölle. Yhteistyötä Innovatiivisten startup-yritysten ja akateemisten tahojen kanssa on tiivistetty.

ICMT-palvelut ja kehittäminen palvelualueella jatkettiin tieto- ja laitehallintapalveluiden ydinprosessien tunnistamista ja kuvaamista. Erityisesti on kiinnitetty huomiota in house -yhtiöiden omistajaohjaukseen ja tarkennettu omistajastrategioita hyvinvointialueen käynnistymisen myötä tapahtuneiden toimintaympäristön muutosten näkökulmasta. Organisaatiota kuormittaa useat päällekkäiset menettelyt, jotka ovat suuret järjestelmähankeet ja näistä seuraavat toiminnanmuutokset ja käynnistymiseen liittyvä yleinen keskeneräisyys.

Syksyllä 2021 aloitettu ICT-muutoshanke jatkuu suunnitelmien mukaisesti vielä vuonna 2024 ja hankkeen viimeiset projektit päättyvät vuoden 2024 loppuun. Muutoshankkeessa jatketaan luovuttajaorganisaatioiden ympäristöjen yliheittoja hyvinvointialueelle aina syksyyn 2024 asti ja keskitytään mm. tiedolla johtamisen ja arkistointipalvelujen kehittämiseen sekä jatkokehitetään asianhallintaa, sähköisiä asiointipalveluja ja viestintäratkaisuja.

Sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmän ensimmäinen käyttöönotto on siirtynyt syykuun 2024 alkuun. Potilastietojärjestelmän hankintapäätös tehtiin Istekki Oy:n toimesta huhtikuussa 2024 ja käyttöönottoprojekti käynnistyi toukokuussa 2024. Digitaalisen palvelualueen kilpailutus on käynnistetty maaliskuussa 2024 yhteistyössä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa ja tavoitteena on ensimmäisen vaiheen käyttöönotot jo vuoden 2024 loppupuolella.

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

Laitehallintapalveluissa on valmisteltu 2024 alussa laiteturvallisuussuunnitelmaa osaksi hyvinvointialueen omavalvontaohjelmaa. Hyvinvointialueelle on käynnistetty maaliskuussa oma pienlaittepalvelu, jossa in house -yhtiöt toimivat palveluntuottajina hyvinvointialueen kilpailuttamalle ja omistamalle pienlaittekannalle.

Hankevoimalan työ on toteutunut suunnitellusti. Hallinnoitavista hankkeista on vastuita jo 31.12.2026 saakka ja niiden raportointia keväälle 2027 saakka. Hallinnoitavana on n. 20 M€ kehittämishankkeita, 1,5 M€ ICT-muutosrahoituksia ja 18M€ hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen saatua valtionavustusta.

Laadittiin alustavat arviointiohjelmat ja suunnitelmat ulkoisille ja sisäisille auditoinneille. Toteutetut koulutukset, kyselyt, ohjeistukset ja päivitykset tukevat organisaatiomme toimintaa ja varmistavat, että laadunhallintajärjestelmä täyttää ISO 9001:2015 -standardin vaatimukset.

Asiakkuudet ja laatu palvelualue muotoutui organisaatiomuutosten myötä uudelleen. Palvelualueeseen on liittynyt SOTE-valvontayksikkö ja HYTE- ja osallisuus. Omavalvonnan, sisäisen valvonnan, riskien hallinnan ja laadunhallinnan kokonaisuutta viedään riskienhallintajohtajan kanssa eteenpäin, tavoitteena välttää päällekkäiset tehtävät, mutta täyttää lakisääteiset velvoitteet. Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmius ja varautuminen -yksikkö on toiminut yllättävien poissaolojen vuoksi välillä vajaalla resurssilla ja tilannekuvan tuotto on tehty minimivaatimusten mukaisesti.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä osallisuuden palveluissa kuntia on tuettu hyvinvoinnin vuosiraportin työstämisessä. Perehdytetty uusia kuntien HYTE- ja ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöitä. Pidetty lakisääteiset HYTE-neuvottelut. Aloitettu kuntavierailut HYTE-yhdyspinta- ja avustusyhteistyön edistämiseksi. Työstetty HYTE:n osalta ikääntyneiden toimintakyvyn suunnitelmaa. Jatkettu palvelupolkujen työstämistä. HYTE- yhdyspintakuviot täydennetty järjestöjen toimintojen kuvauksilla. Valmisteltu tiedonkeruuta asukkaiden koetusta hyvinvoinnista ja vaikuttavista HYTE-menetelmistä.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Strategia- ja kehittäminen toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

- **Talouden seuranta**

Talouden seurantaan liittyvä asiakokonaisuus on ollut käsiteltävänä toimialan johtoryhmän kokouksissa. Toimivaltuuksien ylityksiä ei ole havaittu. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisten toimenpiteiden etenemisestä on raportoitu sovitulla tavalla, ja ohjelman toimialatasoinen seuranta on toteutunut säännönmukaisesti johtoryhmässä.

- **Varautuminen**

Toimiala on osallistunut varautumiskoulutuksiin, joita on järjestetty vuonna 2023. Varautumisen aihekokonaisuutta on käsitelty toimialan johtoryhmässä vähintään kerran vuodessa.

Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmius ja varautumiskeskus osallistui aktiivisesti varautumisen kehittämiseen ja harjoitustoimintaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuden

Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2024

tilannekuvatoiminnot täyttävät THL vaatimustason. Pohjois-Savon hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelmat tuotetaan Sosiaali- ja terveysministeriön kansallisen mallin mukaisesti Valsu-portaaliin. Helmikuussa PSHVA evakointisuunnittelun valmisteluryhmä sai työnsä päätökseen ja suunnitelma on siirretty IMS järjestelmään tarkistus ja hyväksyntä prosessia varten. Valmiuskeskus on tukenut sote-toimialojen ja -palvelualueiden varautumista ja valmiussuunnittelua erilaisin menetelmin tuottaen erilaisia valmiita pohjia ja malleja suunnittelun tueksi. Henkilökohtaista tai ryhmäohjausta valmiussuunnitteluun, Virven- käyttöön, Secapp- käyttöön ja tilannekuvaan liittyen on tuotettu olemassa olevien resurssien puitteissa.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Toimialan vastuulla olevien palvelujen ja prosessien kuvauksista on karkeasti laadittu noin 30 % ARC- ja IMS-järjestelmiin. Palvelu- ja prosessikuvausten laadinnan kokonaisuutta on käsitelty toimialan johdoryhmässä säännöllisesti. Toimialan merkittävimmät riskit on kuvattu granite-järjestelmään. Riskien pienentämiseksi on suunniteltu hallintatoimenpiteet, joita tarkastellaan kevään aikana.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Tieto- ja laitehallinnossa palveluiden ostot aiheuttavat ennusteessa korjaustarvetta, koska isoja kertaluonteisia erä laskutetaan epätasaisesti loppuvuoteen painottuen. ICT- järjestelmäkustannukset keskitettiin 2024 tietohallintoon, mikä aiheuttanut laskutuksessa alkuvuonna epäselvyyksiä. Tieto- ja laitehallinnon keskitettyjen palveluiden kokonaisuus ja kustannuskehitys aiheuttaa toimialan keskeisimmät epävarmuudet talousarvion pitävyyteen.

STRATEGIA JA KEHITTÄMINEN SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	Alkuperäinen TA2024	Muutettu TA2024	Tot. 1-6/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	27 369	27 369	12 822	46,8
Valmistus omaan käyttöön	0	0	182	
Toimintakulut	-109 368	-109 411	-47 859	43,7
Toimintakate	-81 999	-82 042	-34 855	42,5

Toimialan toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

- Toimialan rakenteiden tarkastelu ja selkeyttäminen
- Henkilöstöresurssien tarkastelu ja hyödyntäminen yhteistyössä koko toimialalla
- Koulutus- ja matkakustannusten vähentäminen konsernin yhteisten linjausten mukaisesti
- Keskitettyjen toimintamallien käyttöönotto (esim. keskitetty tieto- ja laitehallinta)
- Pääallekkäisten ICT- järjestelmien karsiminen
- In-house -kustannustehokkuuteen vaikuttaminen.
- Ulkopuolisen tutkimus- ja kehittämisrahoituksen hakuaktiivisuuden lisääminen
- Terveys-, tutkimus- ja koulutuspalveluiden ulkoisen myynnin lisääminen